

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Účetní a daňové aspekty dopravní společnosti

Accounting and Tax Aspects of the Transport Company

Student: Radek Klimes

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jana Hakalová, Ph.D.

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student: **Radek Klimes**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202R049 Účetnictví a daně**
Specializace: **00 Účetnictví a daně**
Téma: **Účetní a daňové aspekty dopravní společnosti**
Accounting and Tax Aspects of the Transport Company

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Specifika podnikání v autobusové a nákladní dopravě
3. Charakteristika společnosti JC TRANS, s.r.o.
4. Účetní a daňové aspekty ve společnosti JC TRANS, s.r.o.
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů 2013*. 10. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 574 s.
ISBN 978-80-7357-993-7.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetní souvztažnosti 2012-2013*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 330 s.
ISBN 978-80-7357-725-4.

KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012. 412 s.
ISBN 978-80-7273-169-5.

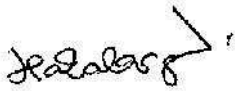
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.


Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jana Hakalová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

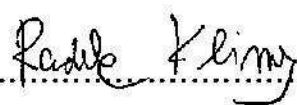



Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry


prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracoval samostatně, mimo přílohu č. 1.
Veškerou použitou literaturu a zdroje jsem uvedl.

V Ostravě, dne 9. 5. 2014


Radek Klimes

OBSAH

1. ÚVOD	- 5 -
2. SPECIFIKA PODNIKÁNÍ V AUTOBUSOVÉ A NÁKLADNÍ DOPRAVĚ	- 7 -
2.1 Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě	- 7 -
2.1.1 Základní pojmy	- 8 -
2.1.2 Provozování silniční motorové dopravy malými vozidly	- 9 -
2.1.3 Provozování silniční motorové dopravy velkými vozidly	- 9 -
2.1.4 Žádost o koncesi	- 13 -
2.1.5 Státní správa v silniční dopravě	- 15 -
2.1.6 Rejstřík podnikatelů v silniční dopravě	- 15 -
2.1.7 Povinnosti podnikatele v silniční dopravě	- 17 -
2.2 Povolení a osvědčení v podnikání v silniční dopravě	- 17 -
2.2.1 Řidičské oprávnění	- 18 -
2.2.2 Profesní způsobilost řidiče	- 19 -
2.2.3 Licence k provozování linkové osobní dopravy	- 19 -
2.2.4 Licence Společenství	- 20 -
2.2.5 Kabotáž	- 20 -
2.2.6 Přepravní povolení	- 21 -
2.3 Statistiky podnikání v silniční motorové dopravě v České republice	- 21 -
3. CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI JC TRANS, S.R.O.	- 25 -
3.1 Předmět podnikání společnosti JC TRANS, s.r.o.	- 28 -
3.2 Tržby a zisk společnosti JC TRANS, s.r.o.	- 28 -
3.3 Vozový park společnosti JC TRANS, s.r.o.	- 30 -
3.4 Zaměstnanci společnosti JC TRANS, s.r.o.	- 31 -
4. ÚČETNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY VE SPOLEČNOSTI JC TRANS, S.R.O.	- 33 -
4.1 Účetní aspekty společnosti JC TRANS, s.r.o.	- 33 -
4.1.1 Mzdy	- 34 -

4.1.2 Služební cesty	- 36 -
4.1.3 Kurzové rozdíly	- 38 -
4.1.4 Pořízení dlouhodobého majetku, odpisy a vyřazení majetku	- 39 -
4.1.5 Financování dlouhodobého majetku	- 42 -
4.1.6 Operativní financování	- 44 -
4.1.7 Opravné položky k pohledávkám	- 45 -
4.1.8 Sponzoring sportovních klubů	- 46 -
4.1.9 Rozdělení výsledku hospodaření společnosti	- 47 -
4.2 Daňové aspekty společnosti JC TRANS, s.r.o.	- 49 -
4.2.1 Daň silniční	- 50 -
4.2.2 Daň z nemovitých věcí	- 52 -
4.2.3 Daň z přidané hodnoty	- 53 -
5. ZÁVĚR	- 57 -
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	- 59 -
SEZNAM ZKRATEK	- 62 -
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	
PŘÍLOHY	

1. Úvod

Naše současná spotřební společnost by si již nedokázala představit život bez velkého množství zboží na trhu a toto zboží musí být nějak přepraveno k zákazníkům. Lidé si již také zvykli cestovat ať již za účelem pracovních cest nebo dovolené. A nejčastěji se tak děje prostřednictvím silniční dopravy, bez které bychom si svůj život již nedokázali představit. Tato bakalářská práce se zabývá podnikáním v silniční dopravě, jenž je ze všech druhů doprav tou nejrozšířenější po celém světě a nejstarší, dostáváme se s ní do styku prakticky každý den.

Podnikání v České republice je zatíženo vysokým stupněm byrokracie a často měnícím se legislativním prostředím. Podnikání v silniční motorové dopravě z tohoto hlediska nepatří k výjimkám, naopak je to oblast podnikání, která si vyžaduje dobrou znalost předpisů, a která bývá často předmětem novelizací a změn.

Cílem této práce je popsat problematiku podnikání v silniční motorové dopravě a popsat základní právní předpisy upravující podnikání v této oblasti. Dalším cílem této práce je analyzovat problematiku, prostřednictvím společnosti JC TRANS, s.r.o., účetnictví a daní v podnikání v oblasti silniční motorové dopravy se zaměřením na nákladní a autobusovou silniční dopravu.

V teoretické části této práce – druhé kapitole – budou odkryty hlavní legislativní normy, upravující podnikání v silniční motorové dopravě, kterou je převážně zákon č. 111 z roku 1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2012 vstoupila v platnost novelizace tohoto zákona, který prošel velkou změnou. Novelizace byla přijata na základě nařízení Evropského parlamentu a Radou Evropské unie v zájmu zavedení jednotných pravidel pro výkon podnikání v silniční motorové dopravě v rámci Evropské unie. Dále v druhé kapitole budou uvedeny statistické údaje o podnikání v silniční motorové dopravě v České republice. V třetí části práce bude představena společnost JC TRANS s.r.o., na níž budou v praktické části práce – čtvrté kapitole – ukázána daňová hlediska v oboru dopravních společností a s tím související i účetní hlediska a zvláštnosti.

Každý podnikatelský subjekt musí nějakým způsobem evidovat svou hospodářskou činnost. Evidenci o hospodaření v podniku upravuje zákon č. 563 z roku 1991 Sb., o účetnictví. Účetnictví poskytuje informace o majetku, závazcích a hospodářském výsledku podnikatelského subjektu. Informace poskytované účetnictvím se využívají pro řízení podnikání, pro získání investic a zdrojů, nebo ve vztahu k finančním úřadům a daním.

Z účetních výkazů – rozvahy, výkazu zisku a ztráty a z výkazu o peněžních tocích jsme schopni zjistit ekonomickou situaci podniku.

Každý podnikatelský subjekt je také povinen odvádět daně ze svých činností. Daň je zákonem stanovená platba do státního rozpočtu bez nároku na protiplnění ze strany státu. Daně jsou vybírány, aby stát mohl vykonávat své funkce, jako je například obrana a ochrana obyvatel daného státu.

Při zpracování bakalářské práce byly použity metody popisu, komparace a analýzy.

2. Specifika podnikání v autobusové a nákladní dopravě

Silniční doprava je činnost, kterou se zajišťuje přemísťování a přeprava věcí, zvířat (nákladní silniční doprava) a osob (osobní silniční doprava) po dálnicích, silnicích, místních komunikacích a veřejně přístupných účelových komunikacích a volném terénu.

Silniční doprava se vyznačuje nízkými náklady na přepravu a krátkými přepravními časy. Tato doprava je velice oblíbená, jedná se o celosvětově nejoblíbenější druh dopravy, protože se dopravní prostředky dostanou, díky své husté síti silnic (nejvyšší ze všech doprav), prakticky kamkoliv například oproti železnici, která je největším konkurentem silniční dopravy. Nevýhodou silniční dopravy je její vysoký vliv na životní prostředí svými výfukovými plyny, vibracemi a hlukem, další nevýhodou je nutnost vybudování silniční sítě.¹

2.1 Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě

Hlavním předpisem upravujícím podnikání v silniční motorové dopravě je zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě (silniční zákon). Zákonem č. 119/2012 Sb. došlo k významné změně tohoto zákona o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, a dalších souvisejících zákonů (zákon o živnostenském podnikání, zákon o pozemních komunikacích, zákon o provozu na pozemních komunikacích, zákon o správních poplatcích). Tato novela nabyla účinnosti dnem 1. června 2012 a byla přijata na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1071/3/2009, kterým se vydávají společná pravidla pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě.

Silniční zákon upravuje podmínky výkonu dopravy pomocí silničních motorových vozidel, a to za účelem vlastní potřeby nebo potřeby cizí. Dále tento zákon upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob spojené s touto činností a výkon státní správy v tomto odvětví.

¹ Ing. Petr Besta, Ph.D. *Porovnání jednotlivých druhů dopravy.*

http://www.techportal.cz/download/e-noviny/enlog/porovnani_jednotlivych_druhu_dopravy.pdf

2.1.1 Základní pojmy

Silničním zákonem je v § 2 odst. 2 ustanovena doprava pro **vlastní potřeby** jako doprava, „*kterou se zajišťuje podnikatelská činnost, k níž je osoba provozující silniční dopravu oprávněna podle zvláštních právních předpisů a při níž nedochází ke vzniku závazkového vztahu, jehož předmětem je přeprava osob, zvířat nebo věcí.*“

Oproti tomu je silničním zákonem v § 2 odst. 3 upravena silniční doprava **pro cizí potřeby** jako „*doprava, při níž vzniká mezi provozovatelem silniční dopravy a osobou, jejíž přepravní potřeba se uspokojuje, závazkový vztah, jehož předmětem je přeprava osob, zvířat nebo věcí.*“

Tato doprava se tudíž provádí za účelem zisku a bude se jí zabývat tato bakalářská práce. Provozovat silniční motorovou dopravu pro cizí potřeby lze podle § 4 zákona o silniční dopravě pouze na základě koncese, nestanoví-li zákon o silniční dopravě jinak.

Silniční motorová doprava se podle silničního zákona § 2 odst. 14 a 15 dělí podle velikosti silničního vozidla (dále jen „vozidlo“) na dopravu:

- a) **velkým vozidlem**, kterým je vozidlo nebo jízdní souprava, jehož minimální hmotnosti přesahuje 3,5 tuny, je-li takovéto vozidlo (jízdní souprava) určeno k přepravě zvířat nebo věcí, nebo určené pro přepravu více než 9 osob včetně řidiče a
- b) **malým vozidlem**, kterým je vozidlo nebo jízdní souprava, jehož maximální povolená hmotnost nepřesahuje 3,5 tuny a je-li takovéto vozidlo (jízdní souprava) určeno k přepravě zvířat nebo věcí, nebo vozidlo určené pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče.

Dále se silniční motorová doprava (SMD) podle silničního zákona § 2 odst. 5 a 6 dělí podle území, na kterém je doprava realizována, na dopravu:

- a) **vnitrostátní**, kdy místo výjezdu a místo cíle cesty, jakožto i celá dopravní cesta leží na území jednoho státu a
- b) **mezinárodní**, při které místo výjezdu a místo cíle cesty leží na území dvou nebo více států, nebo je to doprava, při které místo výjezdu a místo cíle cesty leží na území téhož státu, ale část jízdy je uskutečňována přes území jiného státu.

2.1.2 Provozování silniční motorové dopravy malými vozidly

Pro provozování silniční motorové dopravy prostřednictvím malých vozidel je potřeba získat živnostenské oprávnění – koncesi. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ani zákon o silniční dopravě nepředepisuje k získání koncese žádné zvláštní podmínky. Podle § 5 zákona o silniční dopravě vydá dopravní úřad k žádosti o koncesi pro provozování SMD prostřednictvím malých vozidel vždy souhlasné stanovisko.

Pro provozování silniční dopravy prostřednictvím malých vozidel musí žadatel o koncesi splňovat všeobecné podmínky provozování živnosti podle § 6 odst. 1 živnostenského zákona. Tyto podmínky jsou:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost.

Živnostenský úřad požádá o stanovisko ke koncesi dopravní úřad.

2.1.3 Provozování silniční motorové dopravy velkými vozidly

Pro provozování SMD prostřednictvím velkých vozidel musí žadatel o koncesi splnit zvláštní podmínky podle § 6 odst. 1 písm. a) až d) zákona o silniční dopravě. Tyto podmínky jsou:

- a) usazení,
- b) dobrá pověst,
- c) finanční způsobilost a
- d) odborná způsobilost.

Jednou z podmínek získání koncese pro provozování SMD prostřednictvím velkých vozidel je podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silniční dopravě **podmínka usazení**. Novela zákona o silniční dopravě podmínku usazení podnikatele v dopravě provozované prostřednictvím velkých vozidel na území České republiky dále nekonkretizuje. Podmínka usazení podnikatele v členském státě je rozváděn v čl. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1071–3/2009. Podle daného nařízení čl. 5 písm. a) musí mít podnikatel v členském státě, ve kterém bude podnikatel živnost provozovat, „*sídlo s prostorami, v nichž uschová:*

- *svou klíčovou podnikovou dokumentaci,*

- zejména účetní doklady,
- doklady o vedení zaměstnanců,
- doklady obsahující údaje týkající se doby řízení a doby odpočinku a
- ostatní doklady, kterým musí mít příslušný orgán přístup k ověření.“

Z toho vyplývá, že koncese pro provozování SMD prostřednictvím velkých vozidel bude udělena pouze fyzické osobě s trvalým pobytem v ČR nebo právnické osobě se sídlem na území ČR. Znemožňuje tak v České republice provozovat SMD velkými vozidly prostřednictvím organizační složky podniku pocházejícího ze zahraničí.

Po udělení oprávnění k podnikatelské činnosti musí podnikatel podle nařízení čl. 5. písm. b) mít k dispozici „jedno nebo více vozidel, které bude mít ve svém vlastnictví nebo na základě smlouvy o pronájmu, smlouvy o splátkovém prodeji nebo leasingové smlouvy, která jsou registrována nebo jinak uvedena do provozu v souladu s právními předpisy daného členského státu EU.“

Splnění podmínky usazení podnikatele na území ČR bude při žádosti o vydání koncese posuzovat krajský dopravní úřad.

Dalším předpokladem o udělení koncese pro provozování SMD prostřednictvím velkých vozidel na území ČR, je potřeba splnit žadatelem o koncesi **podmínku dobré pověsti**. Tuto podmínku dobré pověsti je potřeba, aby splňoval i ustanovený odpovědný zástupce podnikatele. V § 7 zákona o silniční dopravě je uvedeno, že „dobrou pověst má osoba, která je bezúhonná podle živnostenského zákona, pokud dobrou pověst neztratila rozhodnutím podle § 35a“ zákona o silniční dopravě.

Vyhovění podmínky dobré pověsti podle ustanovení čl. 19 nařízení EP a ER je dokazováno výpisem z evidence Rejstříku trestů, tento doklad nesmí být starší než 3 měsíce ode dne jeho vydání. Zda je podmínka dobré pověsti splněna posuzuje živnostenský úřad při žádosti o vydání koncese.

Za bezúhonnou osobu podle § 6 odst. 2 živnostenského zákona se nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena:

- a) k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro trestný čin spáchaný úmyslně, a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v délce minimálně jednoho roku,
- b) pro trestný čin spáchaný úmyslně, který bezprostředně souvisí s podnikáním nebo

- c) pro trestný čin spáchaný v nedbalosti, který bezprostředně souvisí s předmětem podnikání.

Podnik musí být schopen dostat svým závazkům a proto dle ustanovení § 8 zákona o silniční dopravě další podmínkou, která musí být splněna žadatelem o koncesi pro provozování SMD prostřednictvím velkých vozidel, je **podmínka finanční způsobilosti**. Finanční způsobilost může být dokázána prostředky uvedenými v čl. 7 nařízení EP a ER a v § 8 silničního zákona. „Žadatel o koncesi, který povede účetnictví, může finanční způsobilost prokázat zahajovací rozvahou nebo zahajovací rozvahou ve zjednodušeném rozsahu. Žadatel o koncesi, který povede daňovou evidenci, může finanční způsobilost prokázat zahajovacím přehledem obchodního majetku.“ Dále podle těchto ustanovení může být finanční způsobilost prokázána podnikatelem i potvrzením jako je bankovní záruka, pojištění jako je např. pojištění odpovědnosti za škodu při výkonu povolání.

Finanční způsobilost dle čl. 7 odst. 1 nařízení EP a ER musí podnikatel prokázat v minimální výši 9 000 EUR za jedno použité vozidlo, a 5 000 EUR za každé další používané vozidlo k podnikání. Pro účely tohoto nařízení se každoročně stanoví a přepočte hodnota v eurech do českých korun, pro tento přepočet se použije kurz prvního pracovního dne v měsíci říjnu, zveřejněný v Úředním věstníku Evropské unie. Kurz se stanovuje každoročně a použije se ode dne 1. ledna následujícího kalendářního roku. Pro rok 2014 byl kurz stanoven na 25,647 Kč/EUR, tzn. podnikatel bude muset prokázat finanční způsobilost ve výši nejméně 230 823 Kč na jedno používané vozidlo a 128 235 pro každé další jím užívané vozidlo.

Podle § 8 odst. 2 zákona o silniční dopravě je podnikatel v SMD provozované velkými vozidly povinen prokázat finanční způsobilost nejen při žádosti o koncesi, ale je také povinen dopravnímu úřadu každoročně prokazovat trvání finanční způsobilosti na každý kalendářní rok. Tuto povinnost je nutno splnit nejpozději do 31. července daného roku. Podnikatel může požádat dopravní úřad před uplynutím lhůty 31. července o prodloužení lhůty pro prokázání finanční způsobilosti. Požádá-li podnikatel o prodloužení této lhůty, prokazuje trvání finanční způsobilosti nejpozději do 31. srpna daného roku.

Zda je podmínka finanční způsobilosti splněna při žádosti o koncesi, jakožto i trvání finanční způsobilosti, posuzuje krajský dopravní úřad.

Další podmínkou pro získání koncese pro provozování SMD prostřednictvím velkých vozidel je na základě ustanovení čl. 8 a čl. 21 nařízení EP a ER je **podmínka odborné způsobilosti**.

Dále je tato podmínka upravena v § 8a zákona o silniční dopravě. Podle § 8a odst. 1 zákona o silniční dopravě se podmínka odborné způsobilosti považuje za splněnou za předpokladu, že *„je odborně způsobilý odpovědný zástupce podnikatele v silniční dopravě provozované velkými vozidly.“*

Na základě § 8a odst. 2 zákona o silniční dopravě se *„odborná způsobilost prokazuje živnostenskému úřadu osvědčením o odborné způsobilosti pro provozování silniční dopravy“* pro cizí potřeby, *„které vydá dopravní úřad na základě úspěšně složené zkoušky a za podmínek stanovených přímo použitelným předpisem Evropské unie.“*

Zkoušku odborné způsobilosti podle přílohy I nařízení EP a ER č. 1071/2009 skládá žadatel před dopravním úřadem v místě svého trvalého pobytu (nebo, nemá-li žadatel trvalý pobyt na území ČR, před dopravním úřadem podle místa obvyklého bydliště žadatele), na každý druh dopravy (osobní, nákladní) zvlášť. V české právní úpravě je zkouška upravena v předpise č. 478/2000 Sb. ze dne 14. prosince 2000 - vyhláška Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádí zákon o silniční dopravě. Zkouška je písemná, v českém jazyce a je složena z testu a případové studie. V druhé části – případové studii – žadatel prokazuje svou schopnost praktického uplatnění znalostí při provozování silniční dopravy. První část zkoušky – testu – je složena z 60 otázek, ve kterých žadatel prokazuje znalost z osmi okruhů, a to:

- občanské právo,
- obchodní právo,
- sociální právo,
- daňové právo,
- obchodní a finanční správa podniku,
- přístup na trh,
- technické normy a technická hlediska provozu a
- bezpečnost silničního provozu.

Odbornou způsobilost je také možno doložit i osvědčením vydaným před 4. prosincem 2011, tj. před účinností nařízení. Osvědčení o odborné způsobilosti vydané v jiném členském státě EU v souladu s čl. 8 nařízení se považují za rovnocenná osvědčení a jsou uznatelná živnostenským úřadem.

Na základě ustanovení § 8b zákona o silniční dopravě *„musí podnikatel v silniční dopravě provozované velkými vozidly provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce.“* Tato podmínka je upravena ve 4. článku nařízení a v § 8b zákona o silniční dopravě.

Podnikatel v silniční dopravě ustanoví podle § 8b odst. 2 zákona o silniční dopravě svým odpovědným zástupcem fyzickou osobu, vyhovující podmínkám:

- dobré pověsti podle § 7 zákona o silniční dopravě,
- je odborně způsobilá vyplývající z § 8a zákona o silniční dopravě,
- má skutečnou vazbu k podniku podle čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení, tzn. je zaměstnancem podniku, ředitelem, vlastníkem nebo akcionářem, nebo osobou, která podnik spravuje, nebo podnikatelem (je-li podnikatel fyzickou osobou).

Kromě těchto uvedených podmínek musí odpovědný zástupce podnikatele splňovat také všeobecné podmínky provozování živnosti vyplývající z § 6 živnostenského zákona.

Je-li podnikatel fyzickou osobou a splňuje všechny výše uvedené podmínky, může podle § 8b odst. 2 zákona o silniční dopravě ustanovit sám sebe odpovědným zástupcem, tento úkon ovšem musí schválit živnostenský úřad.

Podnikatel v silniční dopravě provozované velkými vozidly může podle § 8b odst. 3 *„ustanovit odpovědným zástupcem osobu, která k němu nemá skutečnou vazbu, pokud součet velkých vozidel používaných tímto podnikatelem k podnikání nepřesáhne 50.“* Osoba, vykonávající funkci odpovědného zástupce pro silniční dopravu, může tuto funkci vykonávat maximálně pro 4 různé podnikatele, a to o maximálním počtu vozidel dohromady 50 kusů. Toto omezení – vykonávat odpovědného zástupce pro silniční dopravu pro maximálně 4 různé podnikatele – platí bez ohledu na to, zda má k podniku skutečnou vazbu či ne.

Za určitých podmínek, vymezených v § 35b odst. 3 zákona o silniční dani a § 11 odst. 11 živnostenského zákona, může podnikatel dočasně provozovat dopravu velkými vozidly bez odpovědného zástupce, a to v případech, kdy odpovědný zástupce přestane vykonávat svou funkci nebo přestal splňovat zákonem stanovené požadavky.

2.1.4 Žádost o koncesi

Podle § 5 zákona o silniční dopravě vydá dopravní úřad stanovisko k podané žádosti o koncesi, ve kterém se vyjádří, zda s udělením koncese souhlasí či nikoliv. K žádosti o koncesi pro provozování silniční motorové dopravy prostřednictvím malých vozidel vydá dopravní úřad podle tohoto ustanovení vždy souhlasné stanovisko.

Na základě § 8c odst. 1 zákona o silniční dopravě vydá k žádosti o koncesi pro provozování silniční motorové dopravy prostřednictvím velkých vozidel dopravní úřad souhlasné stanovisko, pokud žadatel o koncesi splňuje podmínky stanovené v § 6 odst. 1 písm. a) až c) a v § 6 odst. 2 a jím ustanovený odpovědný zástupce splňuje podmínky uvedené v § 8b v celém rozsahu předmětu podnikání uvedeném v žádosti o koncesi. Pokud žadatel podle § 8c odst. 2 splňuje podmínky pro udělení koncese pro provozování silniční dopravy prostřednictvím velkých vozidel pouze pro část předmětu podnikání uvedených v žádosti, vydá dopravní úřad ve stanovisku souhlas pouze pro část předmětu podnikání, pro které splňuje podnikatel podmínky.

Pokud podnikatel nebo jím ustanovený zástupce nesplňuje některou z podmínek pro provozování živnosti, vydá dopravní úřad k žádosti o udělení koncese nesouhlasné stanovisko a své stanovisko odůvodní.

Stanoviskem dopravního úřadu je živnostenský úřad vázán a musí se tohoto rozhodnutí držet.

Náležitosti, které je potřeba doložit k žádosti o koncesi pro provozování SMD prostřednictvím velkých vozidel, uvedeny v §8c odst. 4 zákona o silniční dopravě, jsou:

- doklady dokazující splnění podmínky finanční způsobilosti,
- osvědčení o splnění podmínky dobré pověsti,
- doklad o skutečné vazbě mezi žadatelem o koncesi a odpovědným zástupcem, pokud takováto vazba existuje,
- doklad o skutečném užívání alespoň jednoho velkého vozidla po udělení koncese (např. smlouva o pronájmu, leasingová smlouva, smlouva o smlouvě budoucí),
- doklad osvědčující o užívání prostor pro splnění podmínky usazení (doklad prokazující vlastnické nebo užívací právo k sídlu nebo místu podnikání).

Žádost o přijetí do živnostenského podnikání je podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, spojena se správním poplatkem 1.000,- Kč (Příloha Sazebník – ČÁST I., Položka 24, písm. c). Za změnu živnosti, přidání dalšího předmětu podnikání je účtován správní poplatek ve výši 500,- Kč (Příloha Sazebník – ČÁST I., Položka 24, písm. d).

2.1.5 Státní správa v silniční dopravě

Dle § 34 odst. 1 zákona o silniční dopravě **státní správu** vykonává Ministerstvo dopravy a dopravní úřady. **Dopravní úřady** podle tohoto zákona § 34 odst. 1 písm. a) a b) jsou „*Magistrát hlavního města Prahy, magistráty statutárních měst a obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve věcech městské autobusové dopravy a taxislužby a krajské úřady v ostatních věcech.*“

Státní odborný dozor v provozování živnosti v silniční dopravě dle § 34 odst. 3 zákona o silniční dopravě provádí dopravní úřady, celní úřady a Ministerstvo dopravy. Ministerstvo dopravy kontroluje činnost v mezinárodní autobusové linkové silniční dopravě osobní. Dopravní úřady a celní úřady vykonávají státní dozor ve všech zbylých věcech, a to ve svém správním obvodu. **Vrchní odborný dozor** vykonává Ministerstvo dopravy ve všech věcech týkajících se silniční dopravy.

2.1.6 Rejstřík podnikatelů v silniční dopravě

Rejstřík podnikatelů v silniční dopravě je upraven v zákoně o silniční dopravě v § 34b až § 34d. Rejstřík podnikatelů v silniční dopravě eviduje a podává informace o podnikatelích v silniční dopravě a jejich odborných zástupcích. Rejstřík se vede v elektronické podobě, slouží veřejné správě a jeho správcem je Ministerstvo dopravy.

Dopravní úřad poskytuje informace z Rejstříku podnikatelů v silniční dopravě na žádost pouze subjektům uvedeným v § 34d odst. 4 zákona o silniční dopravě:

- „*správním orgánům v rozsahu potřebném k výkonu jejich působnosti,*
- *soudům,*
- *orgánům činným v trestním řízení*
- *fyzickým nebo právnickým osobám, pokud jde o údaje o nich vedené,*
- *jiným fyzickým nebo právnickým osobám na základě písemného souhlasu osoby, o jejíž údaje fyzická nebo právnická osoba žádá, s jejím vlastnoručním podpisem ověřeným příslušným orgánem.*“

V Rejstříku podnikatelů v silniční dopravě se podle § 34b odst. 2 písm. a) až h) zákona o silniční dopravě **uvádí o podnikateli** v silniční motorové dopravě provozované velkými vozidly, tyto údaje:

- „obchodní firma nebo jméno, popřípadě jména a příjmení, popřípadě odlišující dodatek, adresa místa trvalého pobytu, datum a místo narození, adresa místa podnikání a identifikační číslo podnikatele, který je fyzickou osobou,
- obchodní firma nebo název, adresa sídla a identifikační číslo podnikatele, který je právnickou osobou,
- údaje o odpovědných zástupcích,
- identifikační údaje o udělení koncese k provozování silniční dopravy pro cizí potřeby a údaje o rozsahu koncese, její změně a zrušení,
- údaje o trvání, rozsahu a ztrátě finanční a odborné způsobilosti a dobré pověsti
- údaje o vozidlech, se kterými podnikatel silniční dopravu provozuje,
- identifikační údaje o dokladech vydaných podle tohoto zákona a přímo použitelného předpisu Evropské unie a
- identifikační údaje o rozhodnutí, kterým byla uložena sankce za správní delikt podle tohoto nebo jiného zákona a správní delikt nebo trestný čin uvedený v přímo použitelném předpisu Evropské unie, byla-li sankce za správní delikt nebo trestný čin uložena orgánem jiného členského státu než České republiky, a dále druh a výše sankce a právní kvalifikace správního deliktu nebo trestného činu.“

V Rejstříku podnikatelů v silniční dopravě se podle § 34 odst. 3 písm. a) až e) zákona o silniční dopravě **uvádí u odpovědných zástupců** tyto údaje:

- „jméno, příjmení, datum a místo narození a adresa místa pobytu,
- pro které podnikatele v silniční dopravě provozované velkými vozidly jsou ustanoveni odpovědným zástupcem a pro kolik velkých vozidel,
- zda mají k podnikateli v silniční dopravě provozované velkými vozidly skutečnou vazbu,
- rozsah odborné způsobilosti, číslo osvědčení odborné způsobilosti, datum jeho vydání a označení úřadu, který ho vydal, a
- zda jsou způsobilí k řízení dopravní činnosti; v případě nezpůsobilosti k řízení dopravní činnosti doba, po kterou nezpůsobilost trvá.“

U podnikatelů provozujících živnost v silniční dopravě prostřednictvím malých vozidel se podle § 34b odst. 4 zákona o silniční dopravě uvádí v Rejstříku podnikatelů v silniční dopravě informace jako u podnikatelů, kteří vedou živnost prostřednictvím velkých vozidel kromě údajů o odpovědném zástupci.

2.1.7 Povinnosti podnikatele v silniční dopravě

Povinnosti podnikatele v silniční dopravě jsou řešeny v § 3 a v § 9 zákona o silniční dopravě.

K důležitým podmínkám patří:

- vozidlo, kterým je provozováno podnikání, musí být opatřeno státní poznávací značkou a být zapsáno v registru vozidel,
- podnikatel musí zajistit, aby jeho řidiči dodržovali stanovenou dobu řízení, doby bezpečnostních přestávek a dobu odpočinku,
- dopravce, provozující osobní dopravu a nákladní dopravu velkými vozidly, musí vést záznamy o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku a tyto doklady mít ve vozidle,
- ve vozidle musí být doklady o nákladu a vztahu dopravce k němu,
- řidiči vykonávající práci řízení z povolání se musí zúčastnit školení řidičů a podrobit se pravidelným lékařským prohlídkám,
- označení velkých vozidel, používaných k podnikání, svým obchodním jménem,
- v každém vozidle musí být doklady o oprávnění k podnikání, smlouva o mezinárodní zvláštní linkové dopravě a další doklady vztahující se k prováděné přepravě, vydané podle zákona o silniční dopravě,
- řidič vozidla pro přepravu osob velkými vozidly musí být spolehlivou osobou,
- opravy velkých vozidel je nutno provádět na plochách k tomu určených mimo vlastní prostory a doklad o této údržbě musí být uschován po dobu 2 let a
- před zahájením provozování dopravy musí být sděleno podnikatelem dopravnímu úřadu počet vozidel, se kterými bude doprava provozována, dále musí být ohlášeny státní poznávací značky vozidel, největší povolené hmotnosti vozidel, celkový počet míst k přepravě osob a tovární označení vozidla. Změny v těchto údajích musí být nahlášeny dopravnímu úřadu do 30 dní od změny.

2.2 Povolení a osvědčení v podnikání v silniční dopravě

Podnikatelé v silniční motorové dopravě a také jejich zaměstnanci jsou nuceni řídit se celou řadou předpisů. S tím souvisejí i různá povolení, licence, osvědčení atd., v této podkapitole č.

2.2 jsou uvedeny a vybrány ty nejdůležitější – řidičské oprávnění, profesní způsobilost řidiče,

licence k provozování linkové osobní dopravy, licence Společenství, Kabotáž a přepravní povolení.

2.2.1 Řidičské oprávnění

Hlavní nejdůležitější podmínkou pro užívání a řízení silničních motorových vozidel je samozřejmě **řidičské oprávnění** podle zákona č. 361/2000 Sb., zákon o silničním provozu. Dokladem řidičského oprávnění je řidičský průkaz, který se získává pro každou skupinu a podskupinu vozidel zvlášť. Oprávnění uděluje na základě úspěšně vykonané zkoušky příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností podle místa trvalého pobytu osoby. Zkouška je složena dle zákona č. 247/2000 Sb. (o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel):

- z testu v elektronické podobě z předpisů o provozu na pozemních komunikacích a zdravotnické přípravy,
- zkoušky ze znalosti ovládání a údržby vozidla a
- z praktické zkoušky jízdy.

Skupiny řidičských oprávnění podle zákona o silničním provozu jsou rozděleny takto:

- Skupina **A** (AM, A1, A2, A) je označením řidičských oprávnění pro motocykly, rozděleny podle objemu válců nebo výkonu motoru nebo maximální povolené rychlosti.
- Skupina **B** (B1, B) určuje motorová vozidla s maximální hmotností do 3,5 tuny a maximálně 9 místy k sezení včetně řidiče (skupina B). Skupina **B+E** označuje jízdní soupravu motorového vozidla skupiny B a přípojného vozidla o maximální povolené hmotnosti 3,5 tun.
- Skupina **C** je obecně vyhrazena pro silniční motorová vozidla o hmotnosti převyšující 3,5 tuny. Tato skupina je dále členěna na skupiny C1, C1+E, C, C+E.
- Do skupiny **D** jsou zařazena silniční motorová vozidla určená k přepravě osob, a to přesahujících 9 osob včetně řidiče. Dále je skupina dělena na podskupiny D1, D1+E, D a D+E.
- Skupina **T** opravňuje k řízení traktorů a samojízdných pracovních strojů a to včetně přípojných vozidel.

2.2.2 Profesní způsobilost řidiče

Řidiči velkých vozidel potřebují k výkonu svého povolání podle § 6 odst. 9 zákona o silničním provozu průkaz **profesní způsobilosti řidiče**. Povinnost mít tento průkaz mají řidiči, kteří jsou držiteli řidičského oprávnění skupiny C1, C, C(C1)+E, D1, D nebo D(D1)+E. Zákon o silniční dopravě vyjmenovává výjimky, kterých se toto nařízení netýká, jako jsou např. řidiči vozidel používaných pro vlastní potřeby, řidiči vozidel používaných Policií ČR, Hasičského záchranného sboru ČR a jednotek požární ochrany atd. Získání průkazu o profesní způsobilosti řidiče vede k prohloubení znalostí v oblastech:

- teorie pokročilého racionálního řízení a zásad bezpečné a defenzivní jízdy,
- uplatnění vnitrostátních a mezinárodních právních předpisů vztahujících se k silniční dopravě,
- bezpečnost provozu a ekologického provozu vozidla,
- poskytování služeb a logistiky,
- hospodářské prostředí a organizace dopravního trhu,
- sociálně-právní prostředí v silniční dopravě,
- zdravotní rizika a jejich předcházení v provozu na pozemních komunikacích,
- prevence a řešení mimořádných událostí v provozu na pozemních komunikacích.

Na základě úspěšně složené zkoušky se vystaví nový řidičský průkaz se zápisem o profesní způsobilosti s platností 5 let. Po uplynutí pětileté platnosti průkazu odborné způsobilosti řidiče musí žadatel o nový průkaz doložit, že se v průběhu platnosti podroboval pravidelnému školení řidičů.

2.2.3 Licence k provozování linkové osobní dopravy

Dle § 10 odst. 1 písm. a) až c) zákona o silniční dopravě je oprávněn podnikatel v silniční dopravě provozovat linkovou osobní dopravu, pokud je nositelem buď:

- a) *„licence k provozování linkové osobní dopravy udělené dopravním úřadem, nebo*
- b) *licence udělené Ministerstvem dopravy a orgánem jiného státu, jehož územím linka vede, jedná-li se o mezinárodní linkovou osobní dopravu, nebo*
- c) *povolení k provozování mezinárodní linkové osobní dopravy, uděleného Ministerstvem dopravy nebo orgánem jiného členského státu EU, není-li uzavřena smlouva o mezinárodní zvláštní linkové dopravě.“*

O udělení licence rozhoduje dopravní úřad, v jehož obvodu se bude nacházet počáteční zastávka trasy. Dopravní úřad (pro vnitrostátní linkovou osobní dopravu) nebo Ministerstvo dopravy (pro mezinárodní osobní linkovou dopravu) předá žádost o udělení licence dopravním úřadům (dotčeným dopravním úřadům), v jejichž obvodech se budou nacházet zastávky. Dotčené dopravní úřady rozhodnou o udělení licence do 30 dnů od doručení žádosti. Dotčený úřad předloží žádost o udělení licence k vyjádření obcím (v jejichž území budou umístěny zastávky), orgánu Policie ČR (k názoru o bezpečnosti), správci pozemních komunikací a majiteli označníku zastávek.

2.2.4 Licence Společenství

Licence Společenství tzv. „eurolicence“ je doklad, který umožňuje dopravu prostřednictvím velkých vozidel do zahraničí na území členských států EU. Eurolicence je upravena v nařízení EP a ER č. 1072/2009 a nahrazuje dřívější vstupní povolení. Na základě tohoto povolení získá každý dopravce originál eurolicence a tolik opisů, kolik provozuje vozidel, ve kterých musí být eurolicence k dispozici. Eurolicence je vydána každému podnikateli, který je držitel platné koncese k provozování silniční dopravy provozované prostřednictvím velkých vozidel. Platnost eurolicence je 10 let.

Od Eurolicence je osvobozena např. přeprava poštovních zásilek, přeprava poškozených nebo havarovaných vozidel, přeprava léků nebo přeprava vozidly nepřesahující hmotnost 3,5 tuny včetně přípojného vozidla.

Orgánem pro vydávání Eurolicencí podle silničního zákona jsou příslušné Krajské úřady (podle sídla podnikání) – odbory dopravy.

Vydání Eurolicence je podle zákona č. 634/2004 Sb., zákon o správních poplatcích, spojeno se správním poplatkem ve výši 1.000,- Kč (Příloha Sazebník – ČÁST II., položka 34, odst. 6.) a za každý její opis 200,- Kč (Příloha Sazebník – ČÁST II., položka 34, odst.7.).

2.2.5 Kabotáž

Každý dopravce, který vykonává silniční dopravu pro cizí potřeby a je držitelem Eurolicence, je oprávněn provozovat kabotáž – upravenou v nařízení EP a ER č. 1072 z roku 2009.

Kabotáží se rozumí dočasné provozování vnitrostátní dopravy v členském státě EU, ve kterém dopravce nemá sídlo nebo není jinak usazen – nerezident.

Kabotáž může být vykonávána pouze na základě předcházející dopravy do daného státu, v němž bude kabotáž prováděna, a to se stejným vozidlem. V rámci kabotážní přepravy může být vykonána přeprava pouze 3krát ve lhůtě 7 dnů. Dopravce je nucen předložit důkazy o splnění podmínek kabotáže.

2.2.6 Přepravní povolení

Přepravu do nečlenských států EU nebo přes takové území států lze provádět jen prostřednictvím přepravního povolení. Ministerstvo dopravy pověřilo, na základě § 30 odst. 1 zákona o silniční dopravě, přidělováním těchto vstupních povolení Sdružení automobilových dopravců ČESMAD BOHEMIA.

Od potřeby přepravního povolení jsou osvobozena vozidla, která splňují jednu z následujících podmínek. Osvobozena jsou vozidla, jejichž celková hmotnost včetně přípojného vozidla nepřesahuje 6 tun, nebo vozidla, jejichž celková užitná hmotnost včetně přípojného vozidla nepřesahuje 3,5 tuny. Toto osvobození platí v zemích Albánie, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Írán, Moldávie, Rusko, Srbsko, Ukrajina, Uzbekistán a Turecko.

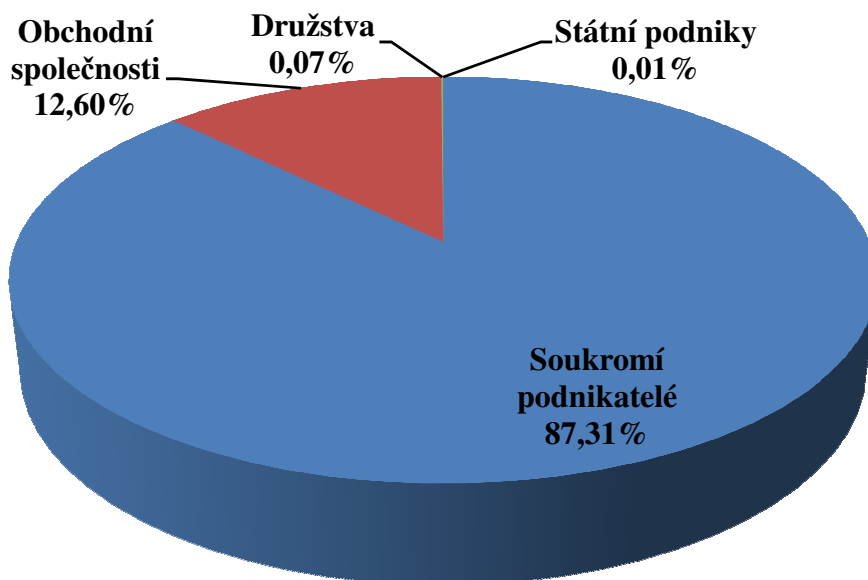
Ke vstupu do Makedonie a Švýcarska jakožto nečlenů EU je umožněn vstup bez povolení. Do Lichtenštejska, Norska a Islandu je umožněn vstup na základě Eurolicence.

2.3 Statistiky podnikání v silniční motorové dopravě v České republice

V této podkapitole č. 2.3 jsou uvedeny vybrané statistické údaje z podnikatelského oboru silniční dopravy.

Podle údajů Českého statistického úřadu v roce 2012 bylo registrováno v oboru „doprava a skladování“ 72 308 ekonomických subjektů, což je oproti předchozím dvěma letům mírný úbytek podnikatelů (v roce 2010 bylo registrováno 74 206 podnikatelů, a v roce 2011 bylo registrováno 74 345). Z toho v roce 2012 bylo 62 835 soukromých podnikatelů, 9 070

obchodních společností, 53 družstev a 6 státních podniků. Na grafu č. 2.1 je ukázán tento poměr jednotlivých právních forem podnikání.²

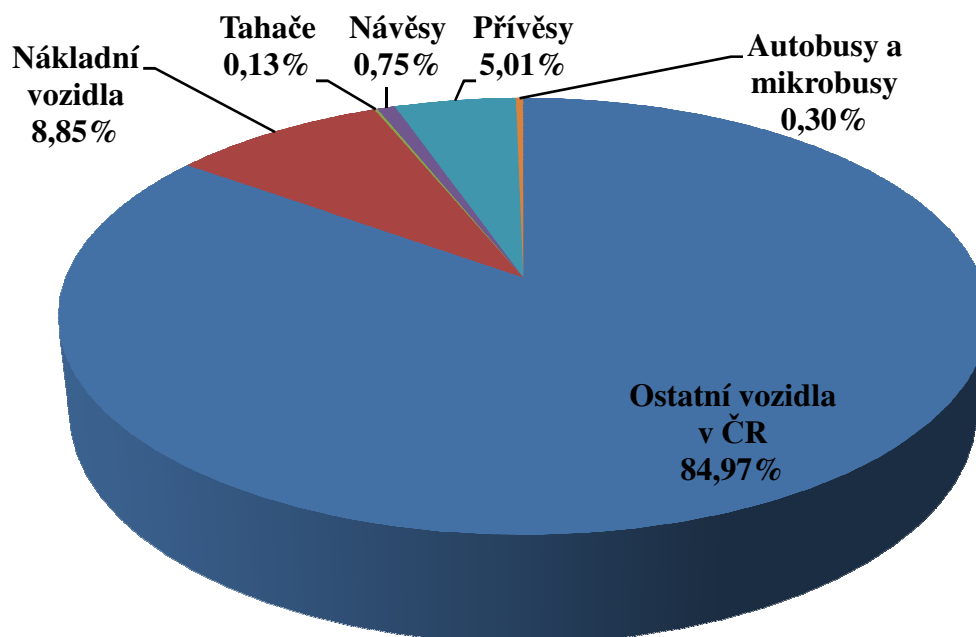


Graf č. 2.1 – Právní formy podnikání v oblasti dopravy a skladování v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ročenky dopravy 2012

K 1. červenci roku 2013 bylo v České republice registrovaných celkem 6 727 957 silničních vozidel, z toho bylo 595 438 vozidel nákladních, 8 717 silničních tahačů, 50 129 návěsů, 336 914 přívěsů a 19 882 mikrobusů a autobusů. Na grafu č. 2.2 je zachycen tento poměr vozidel v České republice.²

² MINISTERSTVO DOPRAVY. *Ročenka dopravy 2012*. Dostupné z: https://www.sydos.cz/cs/rocenka_pdf/Rocenka_dopravy_2012.pdf

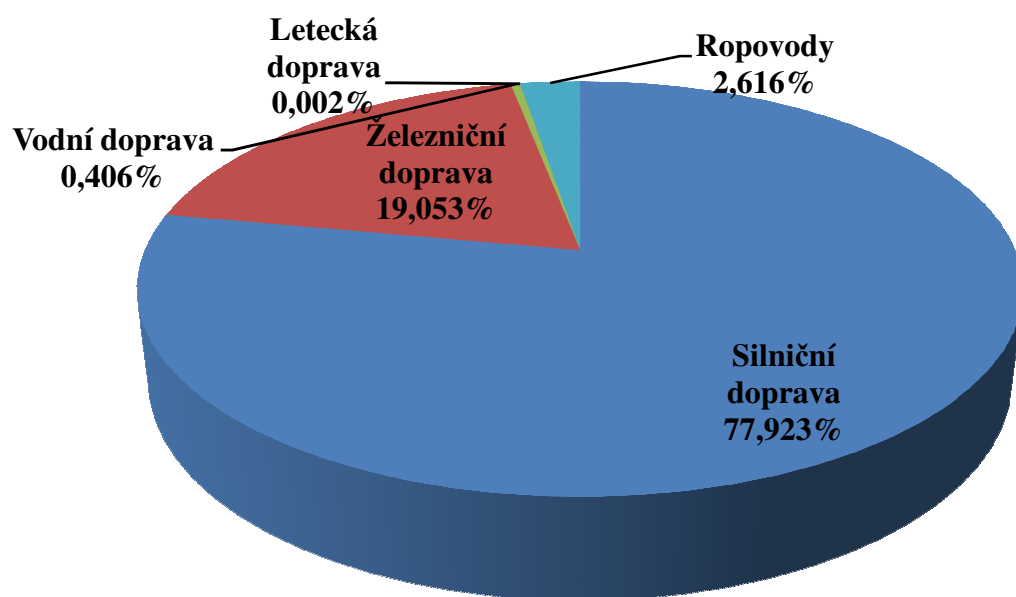


Graf č. 2.2 – Silniční vozidla v České republice

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ročenky dopravy 2012

V roce 2012 byly na území ČR přepraveny prostřednictvím silničních vozidel (registrovaných v ČR) věci o celkové hmotnosti 339 314 tisíc tun, což tvoří 77,9 % hmotnosti všech přepravených věcí v rámci ČR a to dělá silniční dopravu tou nejdůležitější. Z toho zhruba 82,9 % věcí bylo přepravováno v rámci ČR a zhruba 17,1 % věcí bylo přepravováno v rámci mezinárodní přepravy. Tento poměr přepravených věcí v ČR je zachycen na grafu č. 2.3.³

³ MINISTERSTVO DOPRAVY. *Ročenka dopravy 2012*. Dostupné z: https://www.sydos.cz/cs/rocenka_pdf/Rocenka_dopravy_2012.pdf



Graf č. 2.3 – Přepravené věci v České republice

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ročenky dopravy 2012

Nakonec je zde uvedena jedna statistika, která s podnikáním nesouvisí, ale jde s podnikáním v SMD ruku v ruce. V roce 2012 se v ČR stalo 20 504 dopravních nehod, z toho bylo 742 lidí usmrceno (do 30 dní od data nehody) a 25 515 lidí zraněno.⁴

Tyto statistiky jsou uvedené k roku 2012, protože v době vypracovávání této práce nebyly statistiky za rok 2013 Ministerstvem dopravy uveřejněny.

⁴ MINISTERSTVO DOPRAVY. *Ročenka dopravy 2012*. Dostupné z: https://www.sydos.cz/cs/rocenka_pdf/Rocenka_dopravy_2012.pdf

3. Charakteristika společnosti JC TRANS, s.r.o.

JC TRANS, s.r.o. je společnost s ručením omezeným, což je právní forma, patřící mezi kapitálové společnosti. Základním předpisem upravujícím tyto společnosti je zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), který vstoupil v platnost dnem 1. ledna 2014. Hlavním aspektem této právní formy podnikání, jak již z názvu vyplývá, je ručení společníků za závazky společnosti. Podle § 132 odst. 1 zákona o obchodních korporacích společníci ručí za dluhy společnosti jen do výše nesplacených vkladů do společnosti.

JC TRANS, s.r.o. je společnost s patnáctiletou tradicí v oboru silniční dopravy, vznikla a byla zapsána do obchodního rejstříku, vedeného u krajského soudu v Ostravě, dne 22. února 1999. Od svého založení se firma stala významnou firmou ve svém oboru v oblasti Moravskoslezského kraje a okolí. Společnost poskytuje široké spektrum služeb v oblasti silniční dopravy, a to v dopravě nákladní a osobní – autobusové.

Firma sídlí na adrese Štramberská 2872, Ostrava-Vítkovice, 703 00. Jediným společníkem a vlastníkem je společnost KORIA, a.s., sídlící na adrese Mírová 18, Ostrava-Vítkovice. Základní kapitál společnosti k 31. lednu 2014 je 5 960 000,- Kč. Statutárním orgánem společnosti jsou tři jednatele (jednatele jednají za společnost každý samostatně). Dozorčí orgán společnosti není ustanoven.

Na obr. č. 3.1 je logo společnosti JC TRANS, s.r.o., tvořeno názvem společnosti na červeném pozadí.



Obr. 3.1 – Logo společnosti JC TRANS, s.r.o.

Zdroj: Internetové stránky společnosti JC TRANS, s.r.o. <http://www.jctrans.cz/>

Společnost k vedení účetnictví, řízení zásob a dalším ekonomickým činnostem využívá ekonomický software WINKLASIK od společnosti APLEX, spol. s r.o. Vzhledem k obratu

(viz. kapitola č. 3.2 této práce) je plátcem daně z přidané hodnoty a účetní jednotkou, tudíž vede účetnictví v plném rozsahu.

Společnost JC TRANS, s.r.o. má povinnost ověřovat svou účetní závěrku auditorem, neboť splňuje všechny tři podmínky, vyplývající ze zákona č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví, uvedené v § 20 písm. a odst. 1 až 3. Tyto podmínky jsou:

- celková aktiva společnosti ve výši větší než 40 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obrátu společnosti ve výši přesahující 80 000 000 Kč a
- průměrný přepočtený počet zaměstnanců v daném účetním období přesahující 50 zaměstnanců.

Jak je patrné z kapitol č. 3.2 a 3.4 této práce společnost JC TRANS, s.r.o. splňuje všechny 3 tyto podmínky dané zákonem o účetnictví. U společností s ručením omezením podle tohoto zákona stačí, aby s.r.o. splňovaly dvě z těchto podmínek, aby společnosti měly za povinnost své účetní závěrky nechat zkontrolovat auditorem. Společnosti, které mají za povinnost svou účetní závěrku nechat zkontrolovat auditorem, jsou podle § 21 zákona o účetnictví povinny vyhotovit výroční zprávu, „jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení“.

JC TRANS, s.r.o. je velmi sportovně orientována společnost, což je zapříčiněno i sportovní minulostí zakladatele společnosti pana Jaroslava Ciminy, který se v mládí aktivně věnoval atletice. Společnost je nebo byla sponzorem (formou reklamy) několika sportovních klubů, např. prvoligového fotbalového klubu FC BANÍK OSTRAVA, Atletického klubu SSK Vítkovice, hokejového klubu HC RT TORAX Poruba nebo prvoligového hokejového klubu HC VÍTKOVICE STEEL, pro který JC TRANS, s.r.o. má vyčleněný jeden autobus (obrázek č. 3.2), se kterým vozí hokejisty k jejich zápasům, soustředěním. Hokejisté HC VÍTKOVICE STEEL nosí název společnosti na svých dresech, v dolní části na zadní straně dresů, jak je patrné z obrázku č. 3.3. Obchodní firma (název společnosti) je také možno vidět na mantinelech kluziště v domovském sportovišti hokejového klubu – ČEZ aréně.



Obr. 3.2 – Autobus společnosti JC TRANS, s.r.o. vyčleněný pro HC VÍTKOVICE STEEL

Zdroj: Facebook-ové stránky klubu HC VÍTKOVICE STEEL.

<https://www.facebook.com/hcvitkovice>



Obr. 3.3 – Dresy HC VÍTKOVICE STEEL

Zdroj: Oficiální stránky fanklubu HC VÍTKOVICE STEEL.

<http://www.fanclub-hcv.cz/products/dres-hc-vitkovice-steel-sezona-2013-2014/>

3.1 Předmět podnikání společnosti JC TRANS, s.r.o.

Společnost JC TRANS, s.r.o. nabízí přepravu osob a majetku vlastními vozidly v rámci celé Evropy a dále speciální techniku jako jsou např. autojeřáby, nosiče kontejnerů nebo technika pro údržbu komunikací – sypače. V rámci nákladní dopravy JC TRANS, s.r.o. je hlavní činností manipulace se struskou a dalšími významnými činnostmi jsou služby v rámci vnitrostátní dopravy i mezinárodní dopravy a expedice. V rámci autobusové – nepravidelné dopravy nabízí společnost taktéž přepravu vnitrostátní i mezinárodní, např. přeprava na výlety, školní výlety nebo dovolené.

Podle obchodního rejstříku mezi předměty podnikání společnosti JC TRANS, s.r.o. patří tyto činnosti:

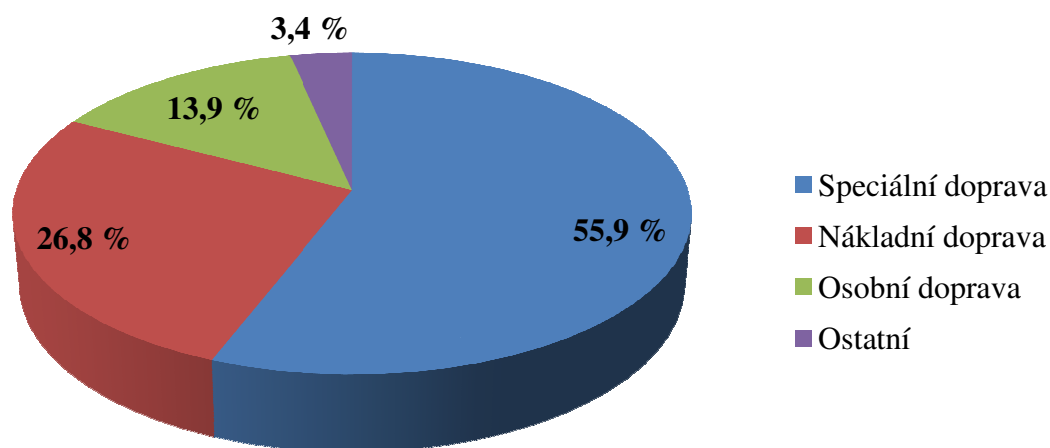
- silniční motorová doprava osobní,
- silniční motorová doprava nákladní,
- provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy,
- opravy motorových vozidel,
- zásílatelství,
- pronájem a půjčování movitých věcí,
- činnost technických poradců v oblasti dopravy,
- zprostředkování služeb,
- nakládání s odpady (vyjma nebezpečných) a
- skladování zboží a manipulace s nákladem.

3.2 Tržby a zisk společnosti JC TRANS, s.r.o.

Celkové výnosy společnosti JC TRANS, s.r.o. za rok 2012 činily 125 206 tis. Kč. Zhruba větší polovina tržeb je zajištěna od jednoho odběratele – EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s., pro kterou společnost JC TRANS, s.r.o. zajišťuje speciální dopravu. Z celkových tržeb za rok 2012 společnosti zaujímají nejdůležitější postavení výkony ze služeb prováděných speciální dopravou, ty tvoří 55,9 % všech výnosů, druhou nejdůležitější položkou tržeb společnosti jsou výkony ze služeb prováděných nákladní dopravou, ty tvoří 26,8 % výnosů, a třetí nejdůležitější položkou v tržbách společnosti jsou výkony realizované prostřednictvím osobní dopravy, ty jsou ve výši 13,9 % tržeb, tržby z dalších činností jsou ve výši 3,4 % celkových

tržeb. V roce 2012 realizovala společnost 625 tis. Kč zisku před zdaněním. Na grafu č. 3.1 je ukázán poměr jednotlivých položek tržeb společnosti.⁵

Uvedené informace jsou z roku 2012, neboť v době vypracovávání této práce nebyly údaje z roku 2013 ještě k dispozici.



Graf č. 3.1 – Tržby za rok 2012 společnosti JC TRANS, s.r.o.

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výroční zprávy za rok 2012 společnosti JC TRANS, s.r.o.

Mezi velké zákazníky JC TRANS, s.r.o. patří např.:

- VÍTKOVICE, a.s. holding,
- EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s.,
- OKD AUTODOPRAVA, a.s.,
- OKD REKULTIVACE, a.s. nebo
- TCHAS, s.r.o.⁶

V tabulce č. 3.1 jsou vybrány některé ekonomické ukazatele společnosti za tři minulá období (rok 2010, 2011 a 2012). Údaje v tabulce jsou získány z výroční zprávy společnosti JC TRANS, s.r.o. z roku 2010, 2011 a 2012. Číselné údaje v tabulce jsou v tisících Kč. Z údajů tabulky je viditelné, že společnosti dramaticky klesají tržby (v roce 2012 jsou tržby zhruba

⁵ Výroční zpráva za rok 2012 společnosti JC TRANS, s.r.o.

⁶ Oficiální internetová stránka společnosti, <http://www.jctrans.cz/reference>

poloviční oproti roku 2010) a ještě dramatičtěji klesá zisk, přičemž aktiva společnosti vzrostla. Toto je zapříčiněno hlavně nižšími zakázkami ze strany hlavního odběratele služeb společnosti EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a. s., tato společnost trpí výrobními výpadky. Společnost JC TRANS, s.r.o. v důsledku této situace se snaží snížit náklady a zvýšit produktivitu.⁷

Ekonomický ukazatel	Rok		
	2010	2011	2012
Celkové tržby	253 530	147 164	125 206
Zisk před zdaněním	11 971	5 599	625
Celková aktiva	61 877	79 156	66 628

Tabulka 3.1 – Srovnání vybraných ekonomických ukazatelů společnosti JC TRANS, s.r.o.

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti JC TRANS, s.r.o.

3.3 Vozový park společnosti JC TRANS, s.r.o.

Společnost JC TRANS, s.r.o. pro výkon svého podnikání v silniční motorové dopravě využívá velké množství vlastních vozidel. Tyto vozidla se podrobují pravidelných technickým prohlídkám a údržbám.

Do vozového parku, v silniční motorové dopravě osobní, společnosti patří 8 autobusů (značek BOVA, SETRA, KAROSA a MAN), 2 vozy Volkswagen Transporter, které nabízí 8 míst k sezení včetně řidiče. Do této kategorie můžeme zařadit i 14 osobních vozidel, jenž společnost využívá.

Autobusy společnosti mohou využít zákazníci k např. školním výletům, soukromým výletům, využívají je sportovci k přepravě na své utkání/soustředění, tzn. k jednodennímu využití. Nebo mohou zákazníci využít autobusy společnosti např. k zahraničním dovoleným, tzn. k více dennímu využití. Tyto služby v oblasti cestovního ruchu využívají u společnosti JC TRANS, s.r.o. k mezinárodním přepravám i cestovní kanceláře CK MORAVA TOUR, s.r.o.,

⁷ Výroční zpráva za rok 2012 společnosti JC TRANS, s.r.o.

CK VÍTKOVICE TOUR, s.r.o. a CK HB TOURS, s.r.o. Všechny autobusy, značek SETRA, MAN, BOVA a ISUZU, mají ve své výbavě klimatizaci, televizní techniku a WC.

Vozový park společnosti, v silniční motorové dopravě nákladní, tvoří 10 tahačů značky MAN, které jsou určeny k tahání návěsů, dále společnost vlastní 15 vozidel TATRA 815, určených k přepravě sypkých materiálů, dvě nákladní vozidla značky AVIA, jedno vozidlo značky LIAZ a dodávka TRANSIT značky FORD.

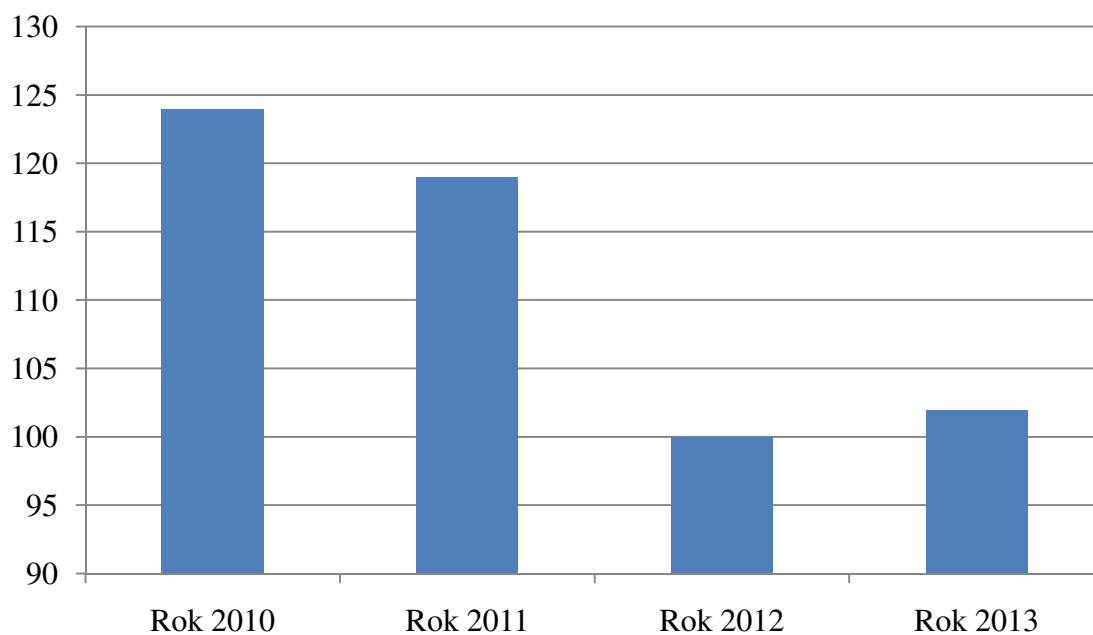
Největší položku tržeb (přes 50 %) společnosti JC TRANS, s.r.o. tvoří výkony ve službách, prováděných speciální technikou. Proto firma vlastní velkou škálu speciální techniky, používané v nákladní dopravě. Přes polovinu svých tržeb společnost je realizováno firmou EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s., pro kterou JC TRANS, s.r.o. vykonává dopravu při výrobě železa a oceli – manipulaci se surovým železem/ocelí, odvoz a manipulace se struskou.

Ze speciální techniky vlastní firma ve svém vozovém parku např. 11 vysokozdvížných vozíků (značek Linde a DVHM), z toho jeden terénní, 5 bagrů značek např. HITACHI, CASE a HON, jeden malý bagr UNC, čtyři automobilové bagry UDS, jeden sypač, jednu kropičku, 3 jeřáby, techniku k manipulaci se surovým železem/ocelí, traktor a mnoho další techniky.

3.4 Zaměstnanci společnosti JC TRANS, s.r.o.

Firma k 31. lednu 2014 zaměstnává 102 zaměstnanců, můžeme ji tedy zařadit v rámci ČR mezi středně velké podniky. Z celkového počtu zaměstnanců má společnost JC TRANS, s.r.o. 13 řídících pracovníků, 71 řidičů a 8 mechaniků. Další zaměstnance společnost operativně doplňuje podle okamžitých potřeb, momentálně má společnost 10 nestálých pracovníků. Všichni řidiči této společnosti jsou spolehliví a zkušení, řidiči se podrobují pravidelným odborným školením a profesním vzdělávacím kurzům.

Stejně jako u tržeb a zisku se počet zaměstnanců snižuje, což je patrné i z grafu č. 3.2.



Graf 3.2 – Vývoj počtu zaměstnanců společnosti JC TRANS, s.r.o.

Zdroj: Vlastní zpracování

Společnost JC TRANS, s.r.o. za rok 2012 vykázala 40 374 tis. Kč na mzdových nákladech, z toho 7 285 tis. Kč na řídící pracovníky, na sociálním a zdravotním pojištění vykázala společnost náklady ve výši 8 655 tis. Kč a ostatních sociálních nákladech 2 121 tis. Kč.⁸

⁸ Výroční zpráva za rok 2012 společnosti JC TRANS, s.r.o.

4. Účetní a daňové aspekty ve společnosti JC TRANS, s.r.o.

Společnost JC TRANS, s.r.o. je dle zákona o účetnictví účetní jednotkou, vede účetnictví v plném rozsahu, sestavuje účetní závěrku v plném rozsahu a má podle § 20 zákona o účetnictví povinnost ověřování účetní závěrky auditorem. Společnost zpracovává účetnictví interně, prostřednictvím zaměstnanců účetního a fakturačního oddělení. K účetnictví společnost používá ekonomický software WINKLASIK od společnosti APLEX spol. s r.o. Společnost určila jako své účetní období kalendářní rok.

Společnost dlouhodobě podléhá auditu, tento audit provádí společnost ABC.AUDIT, s.r.o. Společnost JC TRANS, s.r.o. pravidelně ke své účetní závěrce získává ve zprávě auditora výrok bez výhrad. Odměna auditorské společnosti za provedený audit činí 60 000 Kč.

Z účetních a daňových aspektů byly v této kapitole č. 4 vybrány významné problematiky a ty problematiky, se kterými se společnost JC TRANS, s.r.o. dostává často do styku.

Některé údaje v této kapitole č. 4 jsou z roku 2012, protože údaje z roku 2013 nebyly k dispozici v době vypracovávání této práce. V této kapitole č. 4 jsou použity ve vzorovém účtování účty, které používá společnost JC TRANS, s.r.o., jejichž seznam účtů (účetní osnova nebo-li účtový rozvrh) je uveden v příloze č. 1 této práce. Účetní osnova (účtový rozvrh) společnosti byla v této bakalářské práci pro přehlednost upravena.

4.1 Účetní aspekty společnosti JC TRANS, s.r.o.

Účetnictví podává informace o stavu a pohybu majetku a aktiv, závazků a pasiv, o nákladech a výnosech a výsledku hospodaření. Základní funkcí účetnictví je podávat spolehlivé informace o ekonomické situaci podniku. Tyto informace využívají manažeři podniku při řízení podniku, dále majitelé podniku, akcionáři, banky při poskytování zdrojů financování, finanční úřady a další. Kromě informační funkce plní účetnictví i jiné funkce:

- účetnictví může být důkazním prostředkem při vedení sporů,
- zdroj informací pro daňové povinnosti,
- účetnictví slouží jako měřítko výkonnosti manažerů (jak hospodaří s majetkem a jsou schopni vytvářet zisk) a
- poskytuje informace pro rozhodování.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, jsou „účetní jednotky povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.“

Z účetních aspektů společnosti JC TRANS, s.r.o. byly v této podkapitole č. 4.1 vybrány tyto problematiky:

- účtování mezd, protože společnost zaměstnává okolo sta zaměstnanců a její mzdové náklady dosahují vysokou část celkových nákladů,
- účtování služebních cest, protože společnost je dopravní společností a s touto problematikou se dostává často do styku,
- další problematika rozebrána v této bakalářské práci je účtování kurzových rozdílů, neboť společnost přichází do obchodního styku se zahraničními partnery a využívá pokladny a bankovní účty v cizí měně,
- účtování o dlouhodobém majetku, protože společnost využívá ke své ekonomické aktivitě velké množství dlouhodobého majetku – hlavně dopravních prostředků,
- účtování o financování dlouhodobého majetku, protože společnost svůj dlouhodobý majetek musí nějakým způsobem financovat,
- účtování o operativním financování, protože společnosti při své ekonomické aktivitě vzniká potřeba financovat své okamžité potřeby, na které nemá momentálně dost finančních prostředků,
- účtování o opravných položkách k pohledávkám, protože společnost vlastní pohledávky po splatnosti,
- účtování o sponzorování, protože společnost dlouhodobě podporuje ostravské sportovní kluby a
- poslední problematikou, kterou se zabývá tato podkapitola č. 4.1, je účtování o rozdělení zisku společnosti.

4.1.1 Mzdy

V současné době zaměstnává společnost JC TRANS, s.r.o. 102 zaměstnanců. Všichni zaměstnanci jsou odměňováni za odvedenou práci formou základní mzdy, řidiči k základní mzdě získávají ještě tzv. „diety“ dle zákoníku práce. Osobní náklady tvoří největší nákladovou položku společnosti a za rok 2012 dosáhly výše 40 374 tis. Kč.

Mzdová problematika je náročná, jak na čas (společnost JC TRANS, s.r.o. zaměstnává okolo sta zaměstnanců), tak na znalost příslušných předpisů. Proto má společnost vyčleněnou jednu zaměstnankyni – mzdovou účetní, která se věnuje pouze této problematice taktéž za pomoci softwaru WINKLASIK od společnosti APLEX spol. s r.o.

Hrubá mzda zaměstnance se zaúčtuje do nákladů na účet 521000 – *Mzdové náklady* na stranu MD oproti závazku za zaměstnanci na účet 331000 – *Zaměstnanci* na stranu D. Od hrubé mzdy se odečítá zdravotní (4,5 % z HM) a sociální pojištění (6,5 % z HM). Tato pojištění snižují zaměstnanci mzdu, a proto se zaúčtují jako snížení závazku za zaměstnancem na účtu 331000 na straně MD a vznikne závazek vůči zdravotní pojišťovně a Okresní správě sociálního zabezpečení, což se zaúčtuje na účet 336100 – *Zdravotní pojištění* (366200 – *Sociální zabezpečení*) na straně MD. Společnost musí platit zdravotní (9 % HM) a sociální pojištění (25 % HM) za zaměstnance, tato pojištění se zaúčtují do nákladů na účet 524000 – *Zákonné sociál. a zdrav. pojištění* oproti závazku vůči zdravotní pojišťovně a Okresní správě sociálního zabezpečení na účtu 336100 (366200). Podle zákona o daních z příjmů musí zaměstnavatel z mezd zaměstnanců odvést daň z příjmu, která snižuje mzdu zaměstnanci na účtu 331000 na straně MD a zároveň vzniká závazek vůči finančnímu úřadu odvést zálohovou daň na účtu 342100 – *Zálohová daň* na straně D. Daň z příjmů se vypočítává ze superhrubé mzdy = hrubá mzda + zdravotní a sociální pojištění odváděné společností. Společnost JC TRANS, s.r.o. veškeré mzdy vyplácí bankovním převodem, což se zaúčtuje jako snížení závazku za zaměstnanci na účtu 331000 na straně MD a úbytek peněžních prostředků v bance na účtu 221000 na straně D. Zaplacení závazku vůči zdravotní pojišťovně, Okresní správě sociálního zabezpečení a finančnímu úřadu se zaúčtuje jako snížení závazku vůči těmto institucím na účtu 336100 (366200, 342100) na straně MD oproti snížení peněžních prostředků v bance na účtu 221000 na straně D. Všechny náklady spojené s tímto účtováním jsou daňově uznatelné s výjimkou účtu 524000, aby byl tento účet daňově uznatelný, musí být závazek vůči institucím podle § 24 odst. 2 písm. f) zákona o daních z příjmů uhrazen nejpozději do konce měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období. Což společnost JC TRANS, s.r.o. dodržuje.

Společnost JC TRANS, s.r.o. přispívá svým zaměstnancům na penzijní připojištění (taktéž i na životní pojištění). Zaměstnanec, který si platí na své penzijní připojištění částkou alespoň 500 Kč měsíčně, má nárok na příspěvek od společnosti 300 Kč. Tento příspěvek účtuje společnost do nákladů na účet 524100 – *Příspěvek na penzijní připojištění a životní pojištění* na stranu MD oproti závazku vůči společnosti, u které má zaměstnanec vedeno penzijní

připojištění, na účtu 333001 – *Závazek vůči zaměstnanci* na stranu D. Úhrada tohoto závazku se zaúčtuje jako úbytek peněžních prostředků z bankovního účtu na účtu 221000 na straně D oproti snížení závazku vůči penzijní společnosti na účtu 333001 na straně MD.

V tabulce č. 4.1 je zachycen výpočet čisté mzdy řídícího pracovníka společnosti s hrubou mzdou 35 000 Kč, který uplatňuje slevu na poplatníka a společnost mu přispívá na penzijní připojištění částkou 300 Kč. V tabulce č. 4.1 je také zachyceno účtování tohoto výpočtu čisté mzdy.

Účetní případ	Částka	MD D
1. VÚD – Předpis hrubé mzdy	35 000	521000 331000
2. VÚD – Sociální pojištění – zaměstnanec 6,5 %	2 275	331000 336200
3. VÚD – Zdravotní pojištění – zaměstnanec 4,5 %	1 575	331000 336100
4. VÚD – Sociální pojištění – společnost 25 %	8 750	524000 336200
5. VÚD – Zdravotní pojištění – společnost 9 %	3 150	524000 336100
6. VÚD – Daň z příjmů	4 965	331000 342100
7. VBÚ – Výplata čisté mzdy	26 185	331000 221000
8. VBÚ – Odvod sociálního pojištění	11 025	336200 221000
9. VBÚ – Odvod zdravotního pojištění	4 725	336100 221000
10. VBÚ – Odvod zálohy daně z příjmů	4 965	342100 221000
11. VÚD – Nárok zaměstnance na příspěvek na penzijní připojištění	300	524100 333001
12. VBÚ – Odvod příspěvku na penzijní připojištění	300	333001 221000

Tab. 4.1 Účtování a výpočet čisté mzdy

Zdroj: Vlastní zpracování

Osobní náklady společnosti JC TRANS, s.r.o. tvoří nejvyšší nákladovou položku nákladů společnosti a za rok 2012 dosáhly zhruba 32 % celkových nákladů společnosti vykázaných v roce 2012.

4.1.2 Služební cesty

Větší část zaměstnanců – řidičů společnosti JC TRANS, s.r.o. – vykonává svou práci (speciální dopravu) na stálém pracovišti nebo v jeho okolí. Ale společnost vykonává i dálkovou dopravu nákladní a osobní a musí svým řidičům poskytnout zálohu na služební cestu na stravné, a aby mohli řidiči platit výdaje, které se vyskytují na jejich pracovní cestě. Nejčastějším takovým výdajem, který musí řidiči platit je motorová nafta do svých vozidel, dalšími obvyklými výdaji jsou celní poplatky, dálniční poplatky a silniční daně, parkovné nebo různé opravy vozidel. Řidiči dostávají před jízdou peníze nebo jim jsou poskytnuty platební karty na tyto výdaje, pokud řidiči jedou do zahraničí, dostávají i peníze v cizích měnách.

Když je zaměstnanec společností vyslán na služební cestu, má zaměstnanec podle zákoníku práce nárok na stravné za každý den trvání pracovní cesty. Stravné se rozlišuje na tuzemské a zahraniční. Výše stravného záleží na délce pracovní cesty. Společnost JC TRANS, s.r.o. vyplácí svým zaměstnancům nejvyšší možnou výši vyhlášeného stravného a všechny diety vyplácí v českých korunách.

Poskytnutí zálohy zaměstnanci na služební cestu se účtuje jako pohledávka vůči zaměstnanci na účet 335000 – *Pohledávky za zaměstnanci* na stranu MD, oproti úbytku peněz z pokladny na straně D účtu 211003 – *Pokladna* (případně úbytek peněz ze zahraniční pokladny 211001 – *Valutová pokladna*). Po návratu zaměstnance proběhne vyúčtování pracovní cesty. Celková výše náhrady za pracovní cestu se zaúčtuje do nákladů na účet 512000 – *Cestovné* na stranu MD oproti účtu 333000 – *Ostatní závazky vůči zaměstnancům* na straně D. Následně se zúčtuje poskytnutá záloha na straně MD na účtu 333000 a na straně D účtu 335000. Pokud zaměstnanec dostal nižší zálohu, než je jeho náhrada za služební cestu, musí mu společnost peníze doplatit a toto se zaúčtuje na účtu 333000 na straně MD oproti úbytku peněz z pokladny. Pokud zaměstnanec dostal více peněz, než je jeho náhrada za pracovní cestu, musí zbytek peněz společnosti vrátit a toto se zaúčtuje opačným předpisem než v předchozím případě. Toto účtování pro přehlednost je zachyceno v tabulce č. 4.2. Při účtování s cizími měnami často vznikají kurzové rozdíly, tato problematika je popsána v podkapitole č. 4.1.3 – Kurzové rozdíly.

Účetní případ	Částka	MD D
1. VPD – Záloha na služební cestu – Koruny	10 000	335000 211003
2. VPD – Záloha na služební cestu – 100 EUR (kurz 27,4)	2 740	335000 211001
3. VÚD – Nárok na cestovní náhrady – Koruny	11 000	512000 333000
4. VÚD – Nárok na cestovní náhrady – 50 EUR (kurz 27,4)	1 370	512000 333000
5. VÚD – Zúčtování poskytnuté zálohy	12 740	333000 335000
6. VPD – Doplatek cestovní náhrady - Koruny	1 000	333000 211001
7. PPD – Přeplatek cestovní náhrady – 50 EUR (kurz 27,4)	1 370	211003 333000

Tab. 4.2 Účtování pracovní cesty

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.3 Kurzové rozdíly

Účetnictví se podle zákona o účetnictví vede v české měně a všechny částky v cizích měnách se musí přepočítat. Společnost JC TRANS, s.r.o. při své ekonomické činnosti používá pokladny a bankovní účty v cizí měně. Při operacích na těchto účtech a při styku se zahraničními partnery vznikají kurzové rozdíly, které mohou vzniknout např. úhradou závazku nebo pohledávky v době, kdy se změnil kurz. JC TRANS, s.r.o. používá pevný čtvrtletní kurz, který je stanoven prvního dne daného kalendářního čtvrtletí kurzem České národní banky. Kurzové rozdíly rozlišujeme na:

- kurzovou ztrátu (účet 563000 – *Kurzové ztráty*) a
- kurzový zisk (účet 663000 – *Kurzové zisky*).

Tím, že společnost JC TRANS, s.r.o. používá čtvrtletní kurzy, nevznikají kurzové rozdíly tak často. Vznikají v době, kdy pohledávka nebo závazek je uhrazen v jiném čtvrtletí, než byl daňový doklad vydán/přijat. Zákon o účetnictví dává za povinnost všechn majetek, pohledávky a závazky přepočítat kurzem k poslednímu rozvahovému dni, což zapříčiňuje také kurzové rozdíly. V tabulce č. 4.3 jsou zachyceny obvyklé kurzové rozdíly, kurzy v této tabulce jsou kurzy vyhlášené Českou národní bankou k danému datu. Kurzové ztráty jsou daňově uznatelným nákladem.

Účetní případ	Částka	MD D
1. FAP – Přijatá faktura v 3Q 2013 (kurz 25,975) – 10 000 EUR	259 750	501000 321001
2. VÚD – Kurzový rozdíl (ztráta) na konci roku 2013 (kurz 27,425) – 274 250 CZK	14 500	563000 321001
3. FAV – Vystavená faktura ve 4Q 2013 za přepravní služby zahraničnímu odběrateli (kurz 25,650) – 10 000 EUR	256 500	311001 602003
4. VBÚ – Úhrada faktury v 1Q 2014 (kurz 27,425) – 10 000 EUR	274 250	221004 311001
5. VÚD – Kurzový rozdíl – zisk	17 750	311001 663000

Tab. 4.3 Účtování kurzových rozdílů

Zdroj: Vlastní zpracování

Náklady z kurzových ztrát a výnosy z kurzových zisků tvoří zanedbatelnou nákladovou/výnosovou položku z pohledu společnosti JC TRANS, s.r.o.

4.1.4 Pořízení dlouhodobého majetku, odpisy a vyřazení majetku

Podle zákona o daních z příjmů se za dlouhodobý majetek považuje dlouhodobý hmotný majetek s pořizovací cenou vyšší než 40 000 Kč, dlouhodobý nehmotný majetek s pořizovací cenou vyšší než 60 000 Kč a s dobou použitelnosti delší než 1 rok. Společnost JC TRANS, s.r.o. si ve svých interních směrnících v souladu se zákonem o účetnictví stanovila dlouhodobý majetek ve stejném ocenění, jako stanovuje zákon o daních z příjmů.

Společnost získává dlouhodobý majetek zpravidla pouze nákupem a oceňuje jej pořizovací cenou, která zahrnuje cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklady, do kterých společnost zahrnuje:

- poštovné,
- dopravné,
- clo,
- poplatky a
- skonto.

Při pořízení dlouhodobého majetku se cena pořízení a všechny vedlejší pořizovací náklady zaúčtují na příslušný majetkový účet pořízení majetku v účtové skupině 04 na stranu MD oproti například účtu 321000 – *Dodavatelé* (při nákupu na fakturu). Následně bude zaúčtováno zařazení majetku do užívání, při tomto účtování musí být vynulován účet pořízení majetku, zápisem na straně D, a vzroste majetek společnosti na příslušném majetkovém účtu v účtové skupině 01 (nehmotný majetek) nebo skupině 02 (hmotný majetek) na straně D. Z pohledu složení dlouhodobého majetku pořizuje dopravní společnost JC TRANS, s.r.o. ve většině osobní a nákladní vozidla. V tabulce 4.4 je toto účtování zachyceno.

Účetní případ	Částka	MD D
1. FAV – Přijatá faktura za tahač	800 000	042000 321001
DPH 21 %	168 000	343112 321001
2. FAV – Doprava tahače do sídla společnosti	50 000	042000 321001
DPH 21 %	10 500	343112 321001
3. VÚD – Zařazení tahače do majetku společnosti	850 000	023000 042000

Tab. 4.4 – Účtování pořízení majetku

Zdroj: Vlastní zpracování

Odpisy vyjadřují trvalé opotřebení dlouhodobého majetku, vyjádřené v peněžních jednotkách. Odpisy společnosti JC TRANS, s.r.o. tvoří vysokou nákladovou položku společnosti, protože ke své ekonomické činnosti používá velké množství majetku, převážně vozidel. Odpisy společnosti za rok 2012 dosáhly výše 3 839 tis. Kč, což tvoří zhruba 3 % celkových nákladů společnosti. Odpisování majetku společnosti je upraveno v interních směrnících společnosti. V právních předpisech jsou odpisy upraveny v zákonu o účetnictví a v zákonu o daních z příjmů.

Všechny dlouhodobý hmotný majetek (majetek se vstupní cenou vyšší než 40 000 Kč) společnosti je odepisován rovnoměrně. Účetní odpisy byly společností určeny podle doby upotřebitelnosti takto:

- osobní automobily 4 roky,
- nákladní automobily 5 let,
- ostatní stroje a zařízení 5 let,

- speciální stroje 6 let a
- budovy a ostatní stavby 30 let.

Účetní odpisy společnosti se nerovnají daňovým odpisům, proto se podle zákona o daních z příjmů musí upravit v daňovém přiznání (k dani z příjmů) základ daně a to takto:

- pokud jsou účetní odpisy vyšší než daňové, musí se základ daně zvýšit o rozdíl mezi odpisy, nebo
- pokud jsou účetní odpisy nižší než daňové, musí se základ daně snížit o rozdíl mezi odpisy.

Podle zákona o účetnictví se účtují účetní odpisy, ty vstupují do nákladů na straně MD účtu 551110 – *Odpisy DNHIM a DHIM* oproti snížení ceny majetku na příslušném účtu opravek na straně D v účtové skupině 08 – *Oprávkky k dlouhodobému hmotnému majetku*. Vzorové zaúčtování je zachyceno v tabulce č. 4.5.

Účetní případ	MD D
1. VÚD – Odpis nákladního automobilu	551100 083000

Tab. 4.5 Účtování odpisů

Zdroj: Vlastní zpracování

Společnost JC TRANS, s.r.o. **vyřazuje majetek** převážně kvůli jeho prodeji nebo v důsledku opotřebení majetku.

Při vyřazení majetku v důsledku jeho opotřebení by měl být majetek již zcela odepsán, pokud tomu tak není, je potřeba jeho zůstatkovou cenu zaúčtovat stejně jako v případě odpisů. Vyřazení majetku se pak zaúčtuje na příslušném majetkovém účtu na straně D a na příslušném oprávkovém účtu na straně MD. Tímto předpisem bude majetek vyřazen z účetnictví ve vstupní ceně.

Pokud není majetek při jeho vyřazení v důsledku prodeje zcela odepsán, musí se jeho zůstatková cena zaúčtovat do nákladů na účet 541000 – *Zůstatková cena prodaného investičního majetku* na stranu MD. Následné vyřazení majetku z účetnictví se zaúčtuje stejně jako v případě vyřazení majetku v důsledku opotřebení. Vyřazení majetku je zachyceno v tabulce č. 4.6.

Účetní případ	MD D
1. VÚD – Vyřazení tahače v důsledku jeho opotřebení	
Zúčtování zůstatkové ceny majetku	551100 083000
Vyřazení majetku z účetnictví	08300 023000
2. VÚD – Vyřazení tahače v důsledku prodeje	
Zúčtování zůstatkové ceny majetku	541000 083000
Vyřazení majetku z účetnictví	08300 023000

Tab. 4.6 Účtování vyřazení majetku

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.5 Financování dlouhodobého majetku

Společnost JC TRANS, s.r.o. v minulosti k financování dlouhodobého majetku – vozidel využívala finančního leasingu. Na splátkách finančního leasingu zbývá společnosti uhradit (ke konci roku 2012) ještě 4 228 tis. Kč.

Finanční leasing je forma nájmu, u níž vlastníkem předmětu leasingu je pronajímatel a při skončení leasingu vlastnická práva k předmětu leasingové smlouvy přecházejí na nájemce. Výdaje spojené s provozováním vozidel hradí společnost JC TRANS, s.r.o. Zákon o daních z příjmů nazývá leasing v § 24 odst. 4 jako „finanční pronájem s následnou koupí najatého hmotného majetku“. Při splnění podmínek ustanovených v § 24 odst. 4 a) až c) zákona o daních z příjmů se stává nájemné finančního leasingu daňově uznatelným nákladem.

Leasingové splátky i první zvýšená splátka se stávají náklady, ale tyto náklady je nutno časově rozlišit na účtu 381000 – *Náklady příštích období*. Předpis zvýšené splátky a měsíční splátky se zaúčtují na účet 381000 na straně MD oproti závazku vůči leasingové společnosti na účtu 321000 na straně D. Součástí leasingové splátky je i DPH, které se zaúčtuje na účet 343112 – *DPH odpočet, tuzemsko – základní sazba* na straně MD oproti závazku vůči leasingové společnosti na účtu 321 na straně D. Následné zaplacení splátky se zaúčtuje jako snížení závazku na účtu 321 na straně MD a snížením peněžních prostředků na bankovním účtu na účtu 221000 na straně D. Do nákladů musíme zaúčtovat část nájemného připadající na daný rok. Na účet 518017 – *Ostatní služby – Leasing* na straně MD se zaúčtuje část nákladů připadající na příslušný rok a sníží se účet 381000 na straně D. Toto účtování je zachyceno v tabulce č. 4.7.

Účetní případ	Částka	MD D
1. FAV – Předpis zvýšené splátky	100 000	381017 321001
DPH 21 %	21 000	343112 321001
2. FAV – Předpis měsíční splátky	10 000	381017 321001
DPH 21 %	2 100	343112 321001
3. VÚD – Poměrná část nájemného za rok	70 000	518017 381017

Tab. 4.7 Účtování finančního leasingu

Zdroj: Vlastní zpracování

V současnosti společnost již od financování dlouhodobého majetku prostřednictvím finančního leasingu upustila a využívá k financování vozidel půjčky na základě smlouvy o půjčce od společnosti ŠkoFIN s.r.o. Vozidla jsou v tomto případě po nákupu majetkem společnosti a může je odepisovat.

Společnost ŠkoFIN s.r.o. poskytne společnosti JC TRANS, s.r.o. finanční prostředky na koupi vozidla, což se zaúčtuje jako příjem peněžních prostředků na bankovní účet na účtu 221000 na straně MD a vznikne vůči společnosti ŠkoFIN s.r.o. závazek, který se zaúčtuje na příslušném, analyticky rozděleném účtu 479000 – *Úvěr*. Splátka úvěru se zaúčtuje jako snížení peněžních prostředků na bankovním účtu na účtu 221000 na straně D a snížením závazku vůči úvěrové společnosti na účtu 479000 na straně MD. Úroky z úvěru jsou nákladem a zaúčtují se na účet 562002 – *Úroky – auta na úvěr* na straně MD oproti zvýšení úvěru na účtu 479000 na straně D. Toto účtování je zachyceno v tabulce č. 4.8.

Účetní případ	MD D
1. VBÚ – Přijetí dlouhodobého bankovního úvěru na Volkswagen Golf	221000 479001
2. VBÚ – Splátka dlouhodobého bankovního úvěru na Volkswagen Golf	479001 221000
3. VÚD – Úroky z dlouhodobého bankovního úvěru na Volkswagen Golf	562002 479000

Tab. 4.8 Účtování dlouhodobého bankovního úvěru

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.6 Operativní financování

Společnost JC TRANS, s.r.o. pro financování svých operativních finančních potřeb využívá kontokorentní a revolvingový úvěr. Jelikož tyto úvěry navazují na běžný bankovní účet společnosti, jsou využívány ke všem bankovním operacím na tomto účtu.

Revolvingový úvěr má společnost vedený u Komerční banky ve výši 1 750 tis. Kč s ročním úročením 3,90 % a je zajištěn směnkou. Tento úvěr je určen firmám k financování jejich provozních potřeb. Hlavním znakem tohoto úvěru je, že po jeho splacení banka obnovuje jeho možnost čerpání až do úvěrového rámce a je účelový.

O revolvingovém úvěru se účtuje v případě jeho čerpání, společnost JC TRANS, s.r.o. si nechává z úvěrového revolvingového účtu převést peněžní prostředky na bankovní účet. Tento převod se zaúčtuje na základě výpisu z úvěrového účtu jako vznik závazku vůči bance na účtu 231000 – *Krátkodobé bankovní úvěry* na straně D oproti účtu 261 – *Peníze na cestě* na straně MD. Na základě výpisu z bankovního účtu se zvýší stav peněžních prostředků na bankovním účtu 221000 na straně MD a vyrovná se účet 261 na straně D. Splacení tohoto úvěru se zaúčtuje na základě výpisu z bankovního účtu jako úbytek peněžních prostředků na účtu 221000 na straně D a na účtu 261 na straně MD. Na základě výpisu z úvěrového účtu se sníží závazek společnosti vůči bance na účtu 231000 na straně MD oproti účtu 261 na straně D. Toto účtování je pro přehlednost zachyceno v tabulce č. 4.9.

Účetní případ	MD D
1. VÚÚ – Převod peněžních prostředků na bankovní účet	261000 231000
2. VBÚ – Příjem peněžních prostředků	221000 261000
3. VBÚ – Splátka revolvingového úvěru	261000 221000
4. VÚÚ – Splátka revolvingového úvěru	231000 261000

Tab. 4.9 Účtování o revolvingovém úvěru

Zdroj: Vlastní zpracování

Kontokorentní úvěr má vedený společnost JC TRANS, s.r.o. u svého bankovního účtu u ČSOB. Limit tohoto kontokorentního úvěru je 13 500 tis. Kč a společnost za něj ručí svými pohledávkami a taktéž směnkou. Tento úvěr je veden u bankovního účtu společnosti a

umožňuje na tomto účtu mít záporný zůstatek, banka povoluje přečerpání peněžních prostředků na účtu společnosti.

Kontokorentní bankovní účet se účtuje jako klasický bankovní účet s výjimkou. Pokud kontokorentní účet se nachází v posledním rozvahovém dni v záporném zůstatku, musí se tento zůstatek zaúčtovat na účet 231001 – *Kontokorent* na stranu D oproti kontokorentnímu účtu 221006 na straně MD.

4.1.7 Opravné položky k pohledávkám

Společnost JC TRANS, s.r.o. vytváří opravné položky k pohledávkám, neboť jejich odběratelé neuhradili své závazky vůči společnosti. Společnost podle interních směrnic vytváří opravné položky k pohledávkám, které jsou 360 dní po splatnosti, v plné výši pohledávky.

Opravné položky k pohledávkám se rozdělují na účetní a daňové. Opravné položky pohledávek jsou dočasným snížením hodnoty pohledávky, protože ještě existuje možnost, že pohledávka bude zaplacená, například v průběhu insolvenčního řízení. Opravné položky k pohledávkám upravuje zákon o účetnictví a dále jej rozvádí vyhláška č. 500/2002 Sb., která provádí některá ustanovení zákona o účetnictví a dále jsou opravné položky upraveny v Českém účetním standardu č. 005. Účetní opravné položky k pohledávkám se provádí, aby účetnictví věrně a poctivě zobrazovalo skutečnost. Účetní opravné položky neovlivňují základ daně z příjmů. Daňové opravné položky k pohledávkám rozvádí zákon č. 593/1992 Sb., zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Tento předpis v § 8 až § 8c upravuje podmínky, za kterých mohou být tvořeny opravné položky k pohledávkám, aby se staly daňově uznatelnými. Daňové opravné položky slouží k úpravě daňového základu, protože výnosy z pohledávek již byly dříve zdaněny.

Pokud snížení hodnoty pohledávky se stalo trvalým namísto dočasným snížením, opravná položka by měla být rozpuštěna a pohledávka by se měla odepsat.

Společnost JC TRANS, s.r.o. účtuje o opravných položkách k pohledávkám v plné výši a ne vždy je tato opravná položka v souladu s ustanoveními zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, proto musí být účtování opravné položky rozděleno na část daňově uznatelnou a část daňově neuznatelnou. Tvorba daňově uznatelné části opravné položky,

ovlivňující základ daně, se zaúčtuje do nákladů na účet 558000 – *Tvorba zákonných opravných položek* na stranu MD oproti příslušné analytice účtu 391000 – *Opravná položka k pohledávkám* na straně D. Tvorba daňově neúčinné části opravné položky se zaúčtuje také do nákladů, ale na účet 559000 – *Tvorba opravných položek* na stranu MD oproti příslušné analytice účtu 391000. Pokud pominuly důvody pro existenci opravných položek, jejich zrušení se zaúčtuje opačným zápisem než jejich tvorba. Toto účtování je zachyceno v tabulce č. 4.10.

Účetní případ	Částka	MD D
1. FAV – Faktura vystavená za přepravní služby	100 000	311001 602001
DPH 21 %	21 000	311001 343212
2. VÚD – Vytvoření opravné položky k neuhrazené pohledávce – daňová	39 930	558000 39100k
3. VÚD – Vytvoření opravné položky k neuhrazené pohledávce – nedaňová	81 070	559000 39100n
4. VÚD – Zrušení daňové opravné položky, pohledávka uhrazena	39 930	39100k 558000
5. VÚD – Zrušení nedaňové opravné položky, pohledávka uhrazena	81 070	39100n 559000

Tab. 4.10 Účtování opravných položek k pohledávkám

Zdroj: Vlastní zpracování

Opravné položky společnosti netvoří významnou nákladovou položku společnosti JC TRANS, s.r.o.

4.1.8 Sponzoring sportovních klubů

Společnost JC TRANS, s.r.o. sponzorstvím formou reklamy podporuje přední ostravské sportovní kluby, jako jsou:

- hokejový klub HC VÍTKOVICE STEEL,
- v minulosti fotbalový klub FC BANÍK OSTRAVA,

- atletický klub SSK Vítkovice nebo
- hokejový klub HC RT TORAX Poruba.

Sponzorství probíhá formou reklamy na základě smlouvy o dílo a to tak, že sportovní klub vystaví společnosti JC TRANS, s.r.o. fakturu za reklamu a umístí logo společnosti například na dresy. Podle zákona o daních z příjmů je náklad na tuto reklamu daňově uznatelným nákladem. Společnost např. v roce 2013 poskytla 1 000 000 Kč hokejovému klubu HC VÍTKOVICE STEEL.

Přijatá faktura od sportovního klubu se zaúčtuje do nákladů na účet 518003 – *Ostatní služby – Reklama* na stranu MD účtu oproti závazku vůči sportovnímu klubu na účtu 321000 – *Dodavatelé* na stranu D. Následné zaplacení závazku se zaúčtuje jako úbytek peněžních prostředků z bankovního účtu na účtu 221000 na straně D oproti snížení závazku vůči sportovnímu klubu na účtu 321000 na straně MD. Toto účtování je zachyceno v tabulce č. 4.11.

Účetní případ	Částka	MD D
1. FAP – Přijatá faktura za reklamu	500 000	518003 321001
DPH 21 %	105 000	343112 321001
2. VBÚ – Úhrada faktury	605 000	321001 221000

Tab. 4.11 Účtování reklamy

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové náklady společnosti JC TRANS, s.r.o. na sponzoring formou reklamy dosáhly v roce 2013 výše 1 400 tis. Kč. a tvoří zhruba 1 % celkových nákladů společnosti v daném roce.

4.1.9 Rozdělení výsledku hospodaření společnosti

Společnost JC TRANS, s.r.o. je společností, která pravidelně vytváří zisk, s tím souvisí jeho rozdělení. Do konce roku 2013 upravoval rozdělování zisku společností s ručením omezeným obchodní zákoník. Podle obchodního zákoníku musely společnosti s ručením omezeným vytvářet rezervní fond v prvním roce, kdy společnost vytváří zisk, ve výši nejméně 10 %

čistého zisku, ale ne výše než 5 % základního kapitálu. Každý rok se pak rezervní fond doplňuje nejméně o 5 % čistého zisku až do určené výše, nejméně však 10 % základního kapitálu. Od roku 2014 obchodní společnosti upravuje zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve kterém se povinnost rezervního fondu u společnosti s ručením omezeným nevyskytuje.

K rozdělení zisku účetního období dochází až v následujícím účetním období, kdy byl zisk vytvořen. Výsledek hospodaření musí být rozdělen v plné výši. O rozdělení zisku rozhoduje valná hromada, tj. shromáždění společníků společnosti.

Výši účetního zisku zjistíme z účtu 710000 – *Účet zisku a ztrát*, na který se při uzavírání účetních knih převedou všechny nákladové účty účetní třídy 5 a výnosové účty účetní třídy 6. Konečné zůstatky nákladových účtů se zaúčtují na straně D účtu oproti účtu 710000 na straně MD. Konečné zůstatky výnosových účtů se zaúčtují na straně MD účtu oproti účtu 710000 na straně D. Porovnáním obou stran účtu 710000 se získá účetní výsledek hospodaření:

- pokud je strana MD účtu 710000 vyšší než strana D, jejich rozdíl je účetním ziskem, nebo
- pokud je strana D účtu 710000 vyšší než strana MD, jejich rozdíl se stává účetní ztrátou.

Při otevření knih v dalším účetním období se hospodářský výsledek přeúčtuje na účet 431000 – *Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení*, kde zůstane až do jeho rozdělení. Příděl do rezervního fondu ze zisku se zaúčtuje jako úbytek z účtu 431000 na straně MD oproti účtu 421000 – *Zákonný rezervní fond* na straně D. Společnost JC TRANS, s.r.o. z fondů účtuje pouze o zákonném rezervním fondu, ostatní fondy, jako sociální fond, statutární fond, společnost nemá zřízeny. Pokud valná hromada společnosti JC TRANS, s.r.o. bude chtít vyplatit podíl na zisku, zaúčtuje se tento případ jako přírůstek závazku vůči společníkům na účtu 364000 – *Závazky ke společníkům při rozdělování zisku* na straně D oproti účtu 431000 na straně MD. Podíly na zisku dle zákona o daních z příjmů jsou zatíženy srážkovou daní ve výši 15 %, která snižuje podíl na zisku společníka a zaúčtuje se jako snížení závazku ke společníkům na účtu 364000 na straně MD oproti zvýšení závazku vůči finančnímu úřadu na účtu 342200 – *Srážková daň* na straně MD. Následná úhrada podílu na zisku se zaúčtuje jako úbytek závazku vůči společníkům na účtu 364000 na straně MD a úbytek peněžních prostředků z bankovního účtu na účtu 221000 na straně D. Obdobně se zaúčtuje úhrada srážkové daně, jako úbytek závazku vůči finančnímu úřadu na účtu 342200 na straně MD

oproti úbytku peněžních prostředků z bankovního účtu na účtu 221000 na straně D. Zbylý nerozdělený zisk se zaúčtuje na účet 428000 – *Nerozdělený zisk minulých let* na stranu D oproti účtu 431000 na stranu MD. Společnost v současnosti od výplaty podílu na zisku společníkům upustila. Pro přehlednost je příkladné účtování rozdělení zisku zachyceno v tabulce č. 4.12.

Účetní případ	Částka	MD D
1. VÚD – Výsledek hospodaření za běžný rok	1 000 000	701000 431000
2. VÚD – Příděl do rezervního fondu	100 000	431000 421000
3. VÚD – Podíl společníků na zisku	300 000	431000 364000
4. VÚD – Srážková daň z podílu na zisku společníků 15 %	45 000	364000 342200
5. VBÚ – Úhrada podílu na zisku společníkům	255 000	364000 221000
6. VBÚ – Úhrada srážkové daně	45 000	342200 221000
7. VÚD – Zbylý zisk zaúčtovaný jak nerozdělený zisk	600 000	431000 428000

Tab. 4.12 Účtování rozdělení zisku společnosti

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2 Daňové aspekty společnosti JC TRANS, s.r.o.

Účetní a daňové systémy jsou spolu velmi provázané oblasti v podnikání a podnicích. Jedním ze základních cílů účetnictví je také stanovení základu daně z příjmů. Správu daní v České republice upravuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, a jednotlivé daně upravují daňové zákony. Daně se v ČR rozdělují na přímé (daně z příjmů a majetkové daně) a nepřímé daně (DPH, ekologické a spotřební daně). Dále k těmto daním můžeme přiřadit i odvody do státního rozpočtu, které se ale daněmi nenazývají, ale jsou jim velice podobné a jsou jimi pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a dále pojistné na všeobecné zdravotní pojištění.

Společnost JC TRANS, s.r.o. je plátcem těchto daní:

- daň z přidané hodnoty,

- daň z nemovitých věcí,
- daň silniční a
- daň z příjmů právnických osob.

V této části bakalářské práce – daňové aspekty společnosti JC TRANS, s.r.o. – byly vybrány tyto problematiky:

- problematika daně silniční, protože společnost vlastní velké množství silničních vozidel, za které odvádí daň,
- problematika daně z nemovitých věcí, protože společnost vlastní budovu a pozemek, z čehož plyne povinnost odvádět tuto daň a
- další problematikou v této části je složitá problematika o dani z přidané hodnoty, protože společnost přichází do obchodního styku se zahraničím, z čehož vyplývají různé formy zdanění.

4.2.1 Daň silniční

Silniční daň se řídí zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční. **Předmět silniční daně** vymezuje § 2 tohoto zákona a jsou jím silniční motorová vozidla a přípojná vozidla, která jsou registrována v České republice a jsou současně tato vozidla používána k podnikání nebo k činnostem, které vedou k příjmům, jenž jsou předmětem daně z příjmů.

Od této daně **jsou osvobozena** podle § 3 zákona o dani silniční vozidla např. patřící poskytovatelům zdravotních služeb, vozidla obecní policie, vozidla ozbrojených sil nebo vozidla poháněná ekologickým pohonem jako je např. elektrický pohon, hybridní (kombinuje spalovací a elektro motor) pohon nebo vozidla, která užívají k pohonu stlačený zemní plyn nebo zkapalněný ropný plyn.

Poplatníkem daně silniční, je podle § 4 zákona o dani silniční, fyzická nebo právnická osoba, která je zapsána v technickém průkazu vozidla jako provozovatel. Nebo provozovatel vozidla, pokud není zapsán v technickém průkazu vozidla, používající jej k podnikání. Poplatníkem daně silniční je i podle § 4 odst. 2 písm. a) zaměstnavatel, pokud při služební cestě použil zaměstnanec svého osobního automobilu, v tomto případě pak sazba daně činí 25 Kč za každý den používání vozidla.

Roční **sazba daně** podle § 6 zákona o dani silniční se vypočítává u osobních automobilů podle zdvihového objemu motoru v kubických centimetrech. U ostatních vozidel se sazba daně určuje podle počtu náprav a největší povolené hmotnosti vozidla.

Daň silniční je podle § 15 odst. 2 splatná v den podání daňového přiznání k silniční dani, které se podává podle § 15 odst. 1 nejpozději do 31. ledna následujícího roku po zdaňovacím období (kalendářní rok). Poplatník podle § 10 platí kvartální zálohy na silniční daň, které jsou splatné do 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince zdaňovacího období.

Společnost JC TRANS, s.r.o. ke své činnosti používá velké množství silničních vozidel a proto náklady na silniční daň dosahují vysokých částek, náklady na silniční daň v roce 2013 dosáhly výše 1 455 469 Kč, což tvoří zhruba 1 % celkových nákladů společnosti. Tyto náklady společnosti podle § 24 odst. 2 písm. ch) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, se stávají daňově uznatelnými ve výši předpisu (tzn. bez ohledu na to, zda byla v účetním období zaplacená či nikoliv).

Předpis daně silniční účtujeme do nákladů na účet 531 – *Daň silniční* na stranu MD oproti účtu 345000 – *Ostatní daně a poplatky* na stranu D. Zaplacení zálohy účtujeme snížením závazku vůči finančnímu úřadu na účtu 345000 na straně MD a snížením peněžních prostředků na straně D na účtu 221000 – *Bankovní účty* (nebo úbytek peněžních prostředků z pokladny, účet 211003 – *Pokladna*). Jelikož měsíc prosinec není součástí záloh, musí se na konci roku vypočítaná výše daně za tento měsíc zaúčtovat do nákladů předpisem daně. Na základě daňového přiznání musíme vyrovnat nákladový účet případným nedoplatkem/přeplatkem daně. V tabulce č. 4.13 je toto účtování o dani silniční zachyceno.

Účetní případ	MD D
1. VÚD – Čtvrtletně účtujeme předpis daně silniční do nákladů	531000 345000
2. VBÚ – Následné zaplacení čtvrtletní zálohy	345000 221000
3. VÚD – Přeplatek daně silniční	345000 531000
4. VBÚ – Přijatý přeplatek	221000 345000
5. VÚD – Nedoplatek daně silniční	531000 345000
6. VBÚ – Zaplacení nedoplatku	345000 211000

Tab. 4.13 Účtování daně silniční

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.2 Daň z nemovitých věcí

Společnost JC TRANS, s.r.o. má ve svém majetku budovu, kde sídlí, a okolní pozemek. V budově sídlí řídící pracovníci a pozemek, na kterém tato budova také stojí, slouží jako parkovací plocha pro vozidla společnosti nebo vozidla pracovníků společnosti. Společnost JC TRANS, s.r.o. má povinnost platit daň z nemovitých věcí na základě § 2 a § 7 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí – předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území ČR a vedené v katastru nemovitostí a předmětem daně ze staveb jsou stavby na území ČR vedené v katastru nemovitostí.

Zdaňovací období této daně je kalendářní rok a poplatník je povinen podat daňové přiznání, dle § 13a zákona o dani z nemovitých věcí, do 31. ledna zdaňovacího období. Ve znění § 13a se daňové přiznání nepodává, pokud již bylo podáno v některém z minulých zdaňovacích období, pokud nenastala skutečnost, která by změnila výslednou daň. Daň je splatná dle § 15 tohoto zákona do 31. května zdaňovacího období, pokud nepřesáhne částku 5 000 Kč. Pokud daň přesáhne částku 5 000 Kč za zdaňovací období, je splatná ve dvou stejných splátkách do 31. května a do 30. listopadu.

Základem daně z nemovitých věcí je u staveb podle § 10 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí výměra zastavěné plochy v metrech čtverečních. Základem daně z nemovitých věcí u pozemků společnosti je podle § 5 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí výměra pozemku v metrech čtverečních.

Daň z nemovitých věcí společnosti JC TRANS, s.r.o. dosahuje výše 22 835 Kč a daň platí ve dvou splátkách ve výši 11 418 Kč a 11 417 Kč.

Daň z pozemků a daň ze staveb je pro účetní jednotku nákladem, tento náklad se účtuje na účet 532000 – *Daň z nemovitostí* na stranu MD a jako závazek vůči finančnímu úřadu na účet 345000 – *Ostatní daně a poplatky* na stranu D. Při zaplacení daně se sníží závazek vůči finančnímu úřadu na účtu 345000 a sníží peněžní prostředky na účtu 221000. V tabulce č. 4.14 je zachyceno účtování o daních z nemovitých věcí.

Podle § 24 odst. 2 písm. ch) zákona o daních z příjmů se stává daň z nemovitých věcí daňově uznatelnou, pokud je tato daň zaplacená.

Účetní případ	MD D
1. VÚD – Předpis daně z nemovitých věcí	532000 345000
2. VBÚ – Zaplacení daně	345000 221000

Tab. 4.14 Účtování daní z nemovitých věcí

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.3 Daň z přidané hodnoty

Protože se společnost JC TRANS, s.r.o. zabývá dopravou a často i mezinárodní, dostává se často do styku s problematikou DPH, která patří k těm složitějším oblastem. Vzniká tedy problém, kde bylo místo plnění poskytnutých služeb (přepravy), zda je společnost povinna přiznat daň, či je plnění osvobozeno od DPH (bez nároku na odpočet či s nárokem), nebo jestli není plnění předmětem daně. DPH je upraveno v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Společnost JC TRANS, s.r.o. je, podle ustanovení § 6 zákona o DPH, plátcem daně z přidané hodnoty.

Předmět daně DPH upravuje § 2 zákona o DPH a předmětem je:

- „dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku“ (za zboží z pohledu DPH se rozumí hmotná věc, právo stavby, živé zvíře, lidské tělo nebo jeho části, plyn, elektřina, teplo a chlad),
- „poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou nepovinnou k dani,
- pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani a
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku“.

Místo plnění je jednou ze základních problematik u DPH, které musíme určit, abychom mohli daň správně záúčtovat/odvést. Místo plnění je řešeno v zákoně o DPH v § 7 až § 12.

Základní sazba DPH činí 21 % (dle § 7 zákona o DPH) a je jí zatížena většina zboží a služeb. **Snížená sazba** DPH činí 15 % (dle § 7 zákona o DPH) a jsou jí zatíženy zboží a služby vyjmenovány v příloze č. 2 (služby) a příloze č. 3 (zboží) zákona o DPH. Tímto zbožím a službami jsou např.:

- potraviny a nápoje,
- knihy, časopisy, noviny
- vstupné na kulturní a sportovní akce,
- ubytovací služby,
- úprava a rozvod vody prostřednictvím sítí a další.

Zdaňovacím obdobím je podle § 99 tohoto zákona kalendářní měsíc. Dle § 99a se může plátcem rozhodnout, že jeho zdaňovacím obdobím bude kalendářní čtvrtletí, za podmínky, že tuto skutečnost oznámí správci daně do konce ledna daného kalendářního roku. A dále splní podmínky ukládané v § 99a odst. 1 písm. a) až d). Zdaňovacím obdobím společnosti JC TRANS, s.r.o. je kalendářní měsíc.

Plátcem daně se podle § 6 odst. 1 téhož zákona stane osoba se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000 Kč. Podle téhož paragrafu odst. 2 se osoba stane plátcem od začátku druhého měsíce následujícím po měsíci, ve kterém překročila obrat, vymezený v odst. 1 tohoto ustanovení.

Při vystavování daňových dokladů se na nich uvádí základ daně (cena služby, zboží) a z toho vypočítané DPH příslušnou sazbou, odběratel je povinen zaplatit celkovou cenu. Do výnosů (nákladů při přijaté službě, nakoupeném zboží) společnosti se dostane pouze základ daně. DPH na vstupu (přijatá zdanitelná plnění) se účtuje na účtu 343000 – *Daň z přidané hodnoty* na stranu MD, DPH na výstupu (uskutečněná zdanitelná plnění) se účtuje na účtu 343000 na straně D. Na konci zdaňovacího období zjistíme daňovou povinnost společnosti tak, že porovnáme obě strany účtu 343000, pokud strana MD je vyšší než strana D, získáme nárok na odpočet, rozdíl obou stran účtu 343000 nám bude finančním úřadem vrácen. Pokud je naopak vyšší strana D účtu 343000, rozdílem obou stran účtu získáme vlastní daňovou povinnost. Daň z přidané hodnoty na rozdíl od majetkových daní nevstupuje do účetních ani daňových (daně z příjmů) nákladů.

Plátcem je povinen podat **daňové přiznání** do 25 dnů po skončení zdaňovacího období. Daňová povinnost je splatná v termínu podání daňového přiznání.

a) Poskytnutí přepravní služby pro tuzemského odběratele

Nejjednodušším (z pohledu DPH) a nejklassičtějším poskytnutím přepravní služby je poskytnutí služby odběrateli se sídlem v České republice. Místo plnění se nachází v ČR. Ať už společnost poskytuje přepravu či jinou službu jinému plátcí DPH nebo neplátcí nebo konečnému spotřebiteli, vždy je tato služba zatížena daní na výstupu. Oproti tomu, ten komu je služba poskytnuta, je-li plátce, si může tuto daň uplatnit jako daň na vstupu a snížit tím svou daňovou povinnost vůči finančnímu úřadu.

b) Poskytnutí služby přepravy zboží pro odběratele z jiného členského státu

Při poskytnutí služby přepravy zboží pro odběratele z jiného členského státu EU, osobě registrované k dani v tomto státě, se bude místo plnění podle § 9 zákona o DPH odvíjet od sídla odběratele (místo zahájení a místo skončení přepravy není v tomto případě podstatné pro místo plnění). Pokud společnost JC TRANS, s.r.o. bude poskytovat přepravu zboží např. pro slovenského odběratele (registrovaného k dani ve Slovenské republice), místo plnění bude ve Slovenské republice. Fakturu – daňový doklad vystaví společnost JC TRANS, s.r.o. bez DPH a doklad podle § 29, odst. 2, písm. c) opatří údajem „daň odvede zákazník“, odběratel je povinen přiznat a odvést daň ve Slovenské republice dle tamních předpisů. Účtování bude stejné jako v tabulce č. 4.3, účetní případ 1, ale nebude se účtovat o DPH.

Při poskytnutí služby přepravy zboží pro odběratele z jiného členského státu EU osobě, která není registrovaná k dani, je podle § 10f odst. 2 místem plnění místo zahájení přepravy. Pokud by společnost JC TRANS, s.r.o. poskytovala službu přepravy zboží pro slovenského občana (osoba neregistrovaná k dani):

- a přeprava by začínala v ČR, místem plnění by byla ČR a společnost by vystavila daňový doklad s DPH a odvedla tuto daň na výstupu v ČR,
- pokud by přeprava začínala na Slovensku, místem plnění by bylo Slovensko a společnost by musela DPH odvést na Slovensku podle předpisů platných na Slovensku.

c) Poskytnutí služby přepravy zboží pro odběratele z třetí země

Poskytnutí služby přepravy zboží pro odběratele z třetích zemí je podle § 69 odst. 1 zákona o DPH osvobozena od daně s nárokem na odpočet daně. Společnost JC TRANS, s.r.o. proto vystavuje daňové doklady ve výši základu daně, tzn. bez DPH, a doklad opatří údajem „daň odvede zákazník“.

d) Poskytnutí služby přepravy osob

Místem plnění podle § 10a zákona o DPH je místo, kde se příslušný úsek přepravy uskutečňuje. Podle § 70 je přeprava osob mezi členskými státy a přeprava mezi členskými státy a třetími zeměmi od DPH osvobozena s nárokem na odpočet daně.

Společnosti JC TRANS, s.r.o. vzniká povinnost odvést daň z přidané hodnoty zpravidla v každém zdaňovacím období, a to ve výši pohybující se okolo jednoho milionu Kč.

5. Závěr

Podnikání v autobusové silniční dopravě a nákladní silniční dopravě je obor podnikání, který je ovlivněn vysokým stupněm legislativní i administrativní zátěže. Na dopravce jsou kladeny vysoké nároky prostřednictvím předpisů Evropské unie a České republiky. V důsledku vstupu České republiky do Evropské unie je ČR nucena přistupovat k politice Evropské unie – sjednocování předpisů v rámci Evropy.

Cílem této bakalářské práce bylo popsat problematiku podnikání v nákladní silniční motorové dopravě autobusové silniční motorové dopravě, popsat základní předpisy, upravující tuto oblast podnikání, a dalším cílem bylo analyzovat problematiku účetnictví a daní v této oblasti podnikání, prostřednictvím dopravní společnosti JC TRANS, s.r.o.

V první části této práce byla přiblížena problematika podnikání v silniční motorové dopravě, byly ukázány a rozebrány nejdůležitější předpisy upravující podnikání v tomto oboru. Hlavním předpisem upravujícím tuto oblast podnikání je zákon o silniční dopravě, který prošel v roce 2012 rozsáhlou novelizací na základě nařízení Evropského parlamentu a Evropské rady. Dále v této části byly uvedeny jedny z hlavních povolení a licencí potřebných k provozování podnikání v oboru silniční motorové dopravy a dále zde byly uvedeny některé statistické údaje, z ročenky dopravy Ministerstva dopravy České republiky, týkající se dopravy v České republice.

V druhé části této práce byla představena společnost JC TRANS, s.r.o., která patří mezi špičku ve svém oboru v Moravskoslezském kraji a jeho okolí. Společnost je středně velkou společností, dosahující obrátu okolo 100 až 200 miliónů Kč, a poskytující pracovní příležitosti více než 100 zaměstnancům. V posledních letech obrát společnosti klesá v důsledku výrobních výpadků hlavního odběratele EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s. I přes špatnou ekonomickou situaci se firmě daří udržovat výsledek hospodaření v kladných číslech.

Na základě společnosti JC TRANS, s.r.o. byla ve třetí části této práce rozebrána problematika účetních a daňových specifik, vyskytujících se v oblasti podnikání v silniční motorové dopravě. Byly rozebrány významné problematiky účtování a daní společnosti, jako je například účtování mezd, účtování o dlouhodobém majetku společnosti, účtování o financování společnosti nebo složitá problematika daně z přidané hodnoty a jiné. Účtování společnosti JC TRANS, s.r.o. v této práci bylo ukázáno na názorných příkladech a zachyceno v tabulkách pro větší přehlednost.

Dopravní společnost JC TRANS, s.r.o. podniká v silniční motorové dopravě již přes 15 let a je špičkou v tomto oboru. Společnost provozuje svou podnikatelskou činnost dle platných právních předpisů České republiky i Evropské unie. Společnost vede své účetnictví v souladu s danými normami a pravidelně odvádí do státního rozpočtu množství peněz prostřednictvím daní a odvodů.

Seznam použité literatury

a) Odborná literatura

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetní souvztažnosti 2012-2013*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 330 s. ISBN 978-80-7357-725-4.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů 2013*. 10. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 574 s. ISBN 978-80-7357-993-7.

KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012. 412 s. ISBN 978-80-7273-169-5.

SKÁLOVÁ, Jana, ČOUKOVÁ, Pěva. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7

ŠEBESTÍKOVÁ, Viola. *Účetní operace kapitálových společností: daňové a právní souvislosti*. 3.vyd. Praha: Grada, 2011, 250 s. ISBN 978-80-247-4018-8

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013, 386 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

b) Právní předpisy

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1071-3/2009.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009.

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví.

Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 478/2000 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě.

Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě.

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

Zákon č. 634/2004 Sb., zákona o správních poplatcích.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

c) Ostatní zdroje

BESTA, Petr. Porovnání jednotlivých druhů dopravy. Dostupné z:

http://www.techportal.cz/download/e-noviny/enlog/porovnani_jednotlivych_druhu_dopravy.pdf

Facebook-ové stránky HC VÍTKOVICE STEEL. <https://www.facebook.com/hcvitkovice>

http://www.praha.eu/jnp/cz/home/magistrat/jak_si_zaridit_mhmp/doprava/ZOZ_N_k.html

Internetové stránky Ministerstva dopravy. <http://www.mdcz.cz/>

MINISTERSTVO DOPRAVY. *Ročenka dopravy 2012*. Dostupné z:

https://www.sydos.cz/cs/rocenka_pdf/Rocenka_dopravy_2012.pdf

Obchodní rejstřík. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/>

Oficiální internetové stránky společnosti JC TRANS, s.r.o. <http://www.jctrans.cz/>

Oficiální stránky fanclubu HC VÍTKOVICE STEEL.

<http://www.fanclub-hcv.cz/products/dres-hc-vitkovice-steel-sezona-2013-2014>

Sdružení automobilových dopravců ČESMAD BOHEMIA. <http://www.prodopravce.cz/>

d) Interní zdroje společnosti JC TRANS, s.r.o.

Výroční zpráva za rok 2010 společnosti JC TRANS, s.r.o.

Výroční zpráva za rok 2011 společnosti JC TRANS, s.r.o.

Výroční zpráva za rok 2012 společnosti JC TRANS, s.r.o.

Seznam zkratk

A.s.	Akciová společnost
CZK, Kč	České koruny
Čl.	Článek
ČR	Česká republika
D	Dal
DHIM	Dlouhodobý hmotný investiční majetek
DNHIM	Dlouhodobý nehmotný investiční majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
EP	Evropský parlament
ER	Evropská rada
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FAP	Faktura přijatá
FAV	Faktura vydaná
HM	Hrubá mzda
MD	Má dát
PO	Právnícká osoba
PPD	Příjmový pokladní doklad
Q	Kvartál
SMD	Silniční motorová doprava
Spol. s r.o. nebo s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
VBÚ	Výpis z bankovního účtu
VPD	Výdajový pokladní doklad
VÚD	Vnitřní účetní doklad
VÚÚ	Výpis z úvěrového účtu

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. 5. 2014


Radek Klimes

Seznam příloh

Příloha 1: Účetní osnova společnosti JC TRANS, s.r.o.